

VIBORG
KOMMUNE

§ 12 Miljøgodkendelse
af
svinebedrift
på
Vinkelvej 143 og 160
8800 Viborg

af

4. november 2009

 INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	1
Datablad 3	
1 Resumé og samlet vurdering.....	4
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	4
1.2 Afgørelse.....	4
1.3 Ikke teknisk resumé	5
1.4 Offentlighed	6
1.5 Beskrivelse af husdyrbruget.....	6
1.6 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	6
1.7 Gyldighed.....	6
1.8 Retsbeskyttelse.....	7
1.9 Revurdering af miljøgodkendelsen	7
2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	8
2.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	8
2.2 Placering i landskabet	9
3 Husdyrhold, staldanlæg og drift	11
3.1 Husdyrhold og staldindretning.....	11
3.2 Ventilation.....	13
3.3 Fodring	14
3.4 Energi- og vandforbrug	15
3.5 Spildevand, herunder regnvand.....	17
3.6 Affald	18
3.7 Råvarer og hjælpestoffer	19
3.8 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	20
4 Gødningsproduktion og -håndtering.....	21
4.1 Gødningstyper og -mængder.....	21
4.2 Anden organisk gødning	23
5 Forurening og gener fra anlægget	24
5.1 Ammoniakupvirkning af naturen	24
5.2 Lugt	26
5.3 Fluer og skadedyr.....	28
5.4 Transport	28
5.5 Støj fra anlægget og maskiner.....	29
5.6 Støv fra anlæg og maskiner.....	30
5.7 Lys.....	30
5.8 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav	31
6 Påvirkning fra arealerne	32
6.1 Udbringningsarealerne	32
6.2 Påvirkninger af søer og vandløb	34
6.3 Kvælstof og fosfor til fjord & hav	35
6.4 Kvælstof til grundvand.....	39
6.5 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav	39

7	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	41
8	Alternative løsninger og 0-alternativet	50
8.1	A lternative løsninger.....	50
8.2	0-Alternativ	51
9	Husdyrbrugets ophør	52
10	Egenkontrol og dokumentation	53
11	Samlet konklusion	54
12	Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning	55
12.1	Godkendelsens gyldighed	55
12.2	Klagevejledning og søgsmål	55
12.3	Underretning om godkendelsen	56
13	Bilag	57
13.1	Bilag 1. Situationsplan	57
13.2	Bilag 2. Udbringningsarealer	61
13.3	Bilag 3. Natur.....	66
13.4	Bilag 4. Ammoniakdepositionsberregning.....	67
13.5	Bilag 5. Transport	68
13.6	Bilag 6. Forudsætninger for type 2 korrektioner.....	69

DATABLAD

Titel: § 12 Miljøgodkendelse af svinebedrift på Vinkelvej 143 og 160, 8800 Viborg af 4. november 2009.

Dato for godkendelse: 4. november 2009

Bedriftens navn: Bredmosegård

CVR/P-nr : 12978936 / 1000478517

Ejendomsnummer: 7910117488

Til ejendommen hører følgende matrikler:

Ejerlav	Matrikelnummer

Vinkel By, Vinkel 15a

Vinkel By, Vinkel 15p

Vinkel By, Vinkel 15o

Vinkel By, Vinkel 1u

Vinkel By, Vinkel 13p

Vinkel By, Vinkel 37b

Adresse: Vinkelvej 143 og 160, 8800 Viborg

Bedrifts ejer og ansøger: Preben Balle, Vinkelvej 160, 8800 Viborg.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af:
Viborg Kommune
Teknik og Miljøforvaltningen – Virksomhedsmiljø
Søvej 2, 8800 Viborg
Telefon 8787 8787
miljoe@viborg.dk
www.viborg.dk

Mette Betzer Pedersen
civilingeniør

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Preben Balle, Vinkelvej 160, 8800 Viborg har ansøgt Viborg Kommune om miljøgodkendelse af husdyrbruget i forbindelse med udvidelse af dyreholdet på bedriften. På Vinkelvej 143 er der i dag 735 søer som ønskes hævet til 1300 søer og 600 polte. På Vinkelvej 160 ønskes årsproduktionen af smågrise fordoblet fra 19500 til 40000. Dyreholdet ønskes øget fra 261,3 til 502,3 DE.

Ansøgningen nr. 8353 om miljøgodkendelse er indsendt til Viborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem, første gang den 04-08-2008.

1.2 AFGØRELSE

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til bedriften i forbindelse med den ansøgte udvidelse på Vinkelvej 143 og 160, 8800 Viborg i henhold til de gældende regler. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og i henhold til Bekendtgørelse nr. 294 af 31 marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Vinkelvej 160 fik i 2002 tilladelse til at bygge nye staldbygninger ca. 650 m mod vest i forhold til anlægget i Vinkel by. For at adskille de to anlæg, vil anlægget i Vinkel by blive angivet som nr. 160 (øst) og det udflyttede anlæg som 160 (vest).

Viborg kommune har valgt at godkende Vinkelvej 143 og 160 (vest) som en samlet bedrift jf. husdyrlovens § 13. Dette begrundes med, at de ejes af den samme person, at der er fælles foderanlæg samt at den ringe afstand mellem det to anlæg gør det svært at adskille en evt. forurening.

For det anlæg der ligger i Vinkel By, 160 (øst), vurderes det at det er muligt at adskille evt. forurening pga. en større afstand samt det faktum at dyreholdet reduceres til under 15 DE. Det er dog ikke muligt at meddele en selvstændig tilladelse, da dyreholdets størrelse er under grænsen for § 10 tilladelser. Såfremt den bynære placering medføre væsentlige gener vil Viborg kommune kunne meddele påbud efter miljøbeskyttelsesloven om nedbringelse af generne.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser. I øvrigt gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser som f.eks. Museumslovens bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse, kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen vedrørende dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer. Formålene med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er at sikre, at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen, at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes, at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes, samt at nedsætte risikoen for at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid gældende miljøregler overholdes, herunder reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. samt de nedenstående supplerende vilkår.

1.3 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktion og arealer

Preben Balle ansøger om tilladelse til at udvide sin svineproduktion. Der hører i alt ca. 358 ha udbringningsarealer til produktionen. Ca. halvdelen af udbringningsarealerne ligger omkring ejendommen.

Placering

Der opføres 3 nye staldbygninger parallelt med de eksisterende bygninger på ejendommen Vinkelvej 143 og 160 (vest).

Lugt

Lugteneberegninger viser, at alle geneafstande er overholdt. Nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger ca. 350 meter mod øst, og er samtidig en del af den samlede bebyggelse (Vinkel).

Transporter til og fra ejendommen

Øget transport fra gården vil primært være i forbindelse med håndtering af en øget gyllemængde. I alt ventes der fremover kommer ca. 566 transporter med gyllevogn.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Bedriften ligger i en afstand af ca. 350 meter fra et større overdrevsareal. Det nærmeste Natura2000 område er Nørreå, som ligger ca. 1 km vest for ejendommen. Nørreå er en del af Natura2000 område nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Størstedelen af udbringningsarealerne afvandes til Nørreå, der løber ud i Randers Fjord. De nordvestlige arealer afvandes dog til Fiskbæk å-systemet som ender i Hjarbæk Fjord, der er et følsomt Natura 2000-område. Kravene til udvaskningen af næringsstoffer er overholdt.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

BAT

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

For at sikre at udvidelsen og den fremtidige drift er forenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, er der fastsat specielle vilkår. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

1.4 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort den 27. august 2009. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 8. september 2009 udsendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 20. oktober 2009.

Der indkom ingen bemærkninger til projektet.

1.5 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Vinkelvej 143 og 160, 8800 Viborg. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CVR/P nr. 1000478517.

Preben Balle, Vinkelvej 160, 8830 Tjele ønsker at udvide den nuværende bedrift fra 261,26 til 502,34 DE. På Vinkelvej 143 udvides der fra 735 søer til 1300 søer og 600 polte i to nye løbe-, drægtighedsstalde der etableres endvidere en ny gyllebeholder. På Vinkelvej 160 er der for nogle år siden bygget en klimastald et stykke fra ejendommen, dette er gjort for at flytte produktionen væk fra Vinkel by. Den aktuelle udvidelse vil omfatte en tilsvarende klimastald, og produktionen af smågrise ønskes fordoblet til 40.000 stk. På ejendommen Vinkelvej 160 (øst) der ligger i Vinkel by nedlægges slagtesvinereproduktionen og herefter vil det kun være et mindre dyrehold på ejendommen, svarende til maksimalt 15 DE.

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til hhv. Hjarbæk og Randers Fjord. Anlægget ligger i stor afstand fra kvælstoffølsom natur og internationale beskyttelsesområder.

1.6 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug må der ikke foretages ændringer, hverken bygnings-, arealmæssigt eller driftsmæssigt, før ændringen/udvidelsen er godkendt af Viborg Kommune. For udskiftning af arealer indeholdt i denne godkendelse gælder, at ændringer forud skal anmeldes til kommunen, senest inden planårets start den 1. august, jf. § 16 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede/tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i ovennævnte bekendtgørelse.

1.7 GYLDIGHED

Det er blevet oplyst, at udvidelsen vil ske inden for 5 år. Projektet omfatter omlægning af produktionen i den eksisterende sostald, nyopførelse af tre stalde og ny gylletank. Projektet gennemføres etapevis, hvor den nye gyllebeholder bygges først. Dernæst udbygges sostaldene og produktionen i den eksisterende sostald omlægges. Endelig bygges den nye smågrisestald. Sobesætningen skal endvidere opformeres.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt.

Fristen er fastsættes til 5 år, fra den dato miljøgodkendelsen meddeles fordi udvidelsen gennemføres i etaper, hvor en første etape er opførelse af stalde og anden etape er en opbygning af en besætning.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse, efter de 5 års opstartsfasen, ikke har været udnyttet helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Derved bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

1. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år efter godkendelsens meddelelse.
2. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
 - Når besætningen er nået op på 502,3 dyreenheder,
 - Besætningens/produktionens størrelse den 4. november 2014.

1.8 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der er ikke længere krav om, at det skal oplyses i godkendelsen, hvornår retsbeskyttelsen udløber idet retsbeskyttelse er en ret, man har efter loven, og ikke en rettighed man får tildelt.

1.9 REVURDERING AF MILJØGODKENDElsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra meddelelse af godkendelsen.

2 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i landzone med ca. 350 m til nærmeste nabo uden landbrugspligt. Naboen er samtidig en del af samlet beboelse i landzone. Driftsbygninger i Vinkel by ligger indenfor lokalplan nr. 22 Vinkel by, hvor området er udlagt til landbrugsformål. Der er ca. 2 km til nærmeste byzone, Bruunshåb.

Eksisterende og planlagte anlægsdele overholder de generelle afstandskrav nævnt i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 8 på nær den nye gylletank på nr. 143.

De overholdte afstandskrav er følgende:

- Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25 m
- Almene vandforsyningsanlæg	50 m
- Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m
- Offentlig vej og privat fællesvej	15 m
- Levnedsmiddelvirksomhed	25 m
- Beboelse på samme ejendom	15 m
- Naboskel	30 m

Den nye gylletank på nr. 143 kan ikke overholde afstandskravet på 30 m til naboskel der søges derfor om dispensation fra dette krav. En alternativ placering kan være lidt længere mod sydøst, hvorved der kan være min. 30 m til naboskel. Det bor ingen naboer på den anden side af skellet og den ønskede placering giver den største afstand til nabobeboelse. Den ønskede placering er også tæt ved hegn og skov, hvorved tanken allerede fra starten skjules mest muligt. Tanken ligger logistisk for ejendommen bedst som ønsket og endelig ligger der et hoveddræn ved den alternative placering.

Området, hvor ejendommen er beliggende, er i udpræget grad landbrugsland. Det nærmeste Natura 2000 område er Nørreå som ligger ca. 1 km vest for ejendommen. Nørreå er en del Guden Å systemet og en del af EF-habitatområde nr. 30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk).

Ca. 350 m vest for ejendommen ligger nærmeste § 3-beskyttede naturareal, som er et overdrev.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer samt kirkebyggelinjer. Det samme gælder for planlagte nyetableringer af stalde. Den planlagte etablering vil finde sted uden for de i Regionplan for Viborg Amt udpegede Særlige beskyttelsesområder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug er overholdt Den nye gylletank på nr. 143 kan ikke overholde afstandskravet på 30 m til naboskel.

Viborg kommune kan ifølge bestemmelsen i lovens § 9, stk. 3, dispensere fra afstandskravene, såfremt overholdelse af afstandskravene ikke er mulig, og anlægget ikke derved giver forøget risiko for gener eller forurening. Der kan ikke uden videre dispenseres fra afstandskravene, blot fordi et opbevaringsanlæg kommer til at ligge lidt mindre hensigtsmæssigt for driften. Driftsmæssige hensyn kan dog tillægges større betydning, hvor der er tale om dispensation fra afstand til naboskel mod åbne marker i landzone.

I den aktuelle sag vurderes det at der kan gives dispensation til den ønskede placering. Følgende forhold ligger til grund for placeringen, gyllebeholderne holdes samlet, den vil ligge mere skjult samt at der gives dispensation fra afstand til naboskel mod åbne marker i landzone.

Kommunen vurderer samlet, at alle øvrige bygge- og beskyttelseslinjer, er overholdt. Der stilles vilkår til placering og beplantning omkring beholderen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

3. Den nye gyllebeholder på Vinkelvej 143 skal placeres minimum 14 meter fra naboskel jf. bilag 1.

2.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er tale om en eksisterende bedrift, som er beliggende i det åbne land i et område udenfor Vinkel by. Bedriften er beliggende ca. 2 km øst for Bruunshåb.

Viborg Amt meddelte 2002 tilladelse til at opføre en klimastald placeret umiddelbart sydsydvest for en eksisterende gyllebeholder, omkring 200 m syd for Vinkelvej 143 og ca. 600 m sydvest for ejendommens øvrige bygninger Vinkelvej 160 (øst). Der skal etableres 2 nye løbe-, drægtighedsstalde på hver 3120 m² + mellemgang og personaleafdeling på Vinkelvej 143 og ca. 2200 m² ny toklimastald ved dette udflyttede staldanlæg 160 (vest). Nybyggeriet opføres således i tilknytning til det eksisterende byggeri jf. bilag 1.

Staldene ved Vinkelvej 160 (vest) ligger i relativ kort afstand af et markant oprindeligt ejerlavsdige, som adskilte Vinkel Bys marker fra Randrup Gods' herregårdsmarker. Ingen andre landsbyer på Viborg egnen har så markant et ejerlavsdige mellem gods og landsby. Aldersmæssigt rækker det givetvis tilbage til landsbyens opståen på den nuværende placering i tidlig middelalder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at ejendommen ligger udenfor de områder, der har særlig interesse, hvad landskabelige værdier angår. Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse samt små landsbyer. Nærmeste naturområde er et § 3 beskyttet overdrev som er ca. 350 m vest fra anlæggene på ejendommen. Nørreå ådal ligger ca. 1 km vest for ejendommen.

Nybyggeriet på Vinkelvej 160 (vest) vil falde visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger og produktionsanlægget vil fremstå som en sluttet helhed. Vilkår til farvevalg og indrammende beplantning er i overensstemmelse med den tidligere meddelt landzonegodkendelse. Byggeriet vurderes derfor ikke at forringe de landskabelige og kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for området status. De nye bygninger vil ikke fremtræde mere dominerende i landskabet end det tidligere.

Nybyggeriet på Vinkelvej 143 vil falde visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger og produktionsanlægget vil fremstå som en sluttet helhed. Sammen med vilkåret om indrammende beplantning i forhold til dispensationen til naboskel vurderes byggeriet ikke at forringe de landskabelige og kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status. De nye bygninger vil ikke fremtræde mere dominerende i landskabet end det tidligere.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Kommunen vurderer tillige, at de nye driftsbygninger, herunder gyllebeholderen, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet. Det vurderes endvidere at placeringen ikke vil påvirke oplevelsen af det nævnte stendige da staldbygningen placeres syd for diget og den nuværende stald. Det vurderes endvidere, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

4. Der skal etableres og vedligeholdes et 3-rækket løvtræshegn på syd-, øst og vestsiden af bygningerne på Vinkelvej 143 jf. bilag 1. Det naturlige læhegn mod nord skal opretholdes og løbende vedligeholdes. Hegnet skal indramme produktionsanlægget. Hegnet skal etableres efter den i 2002 vedlagte vejledning om 3-rækket løvtræshegn.
5. Der skal etableres og vedligeholdes et 3-rækket løvtræshegn på syd-, og vestsiden af bygningerne på Vinkelvej 160 (vest) jf. bilag 1. Det naturlige læhegn mod nord og vest skal opretholdes og løbende vedligeholdes. Hegnet skal indramme produktionsanlægget. Hegnet skal etableres efter den i 2002 vedlagte vejledning om 3-rækket løvtræshegn.
6. Der skal genplantes, hvis planterne går ud, og at der renholdes for ukrudt omkring planterne specielt de første år, så træernes vækst ikke hæmmes.
7. Beplantningen skal være etableret senest ½ år efter, at bygningerne er opført.
8. Bygningerne på Vinkelvej 160 (vest) skal opføres i mørke dæmpede jordfarver.

3 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommene Vinkelvej 143 og 160 ønskes en udvidelse af søer og smågriseproduktionen. Den nuværende slagtesvineproduktion på 2000 slagtesvin/år (Vinkelvej 160 (vest)) nedlægges, da den ligger meget tæt på Vinkel by. Ved smågriseholdet (nr. 160 (vest)) vil man opføre en tilsvarende toklimastald syd for den eksisterende. På nr. 143 ønskes so-produktionen udvidet fra 735 årssøer til 1300 årssøer samt en ny produktion af 600 polte, i den forbindelse bygges der 2 nye løbe- og drægtighedsstalde vest for den eksisterende stald som laves om til farestald. Der er søgt om følgende fremtidig produktion på Vinkelvej 143 og 160 vest:

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift	Staldafsnit nr.	Vægtgrænser	Antal årsdyr/ Prod.	Antal stipladser	DE
Bredmosegård (Vinkelvej 143)					
Årso, farestald, Kassestier, fuldspaltegulv	Nuværende løbe-, drægtigheds- og farestald		595	150	41,72
Årso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	Do		570	144	39,96
Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	Ny løbe-, drægtighedsstald		650	486	105,59
Årso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	Do		135	34	9,46
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Do		300	75	7,70
Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	Ny løbe- og drægtighedsstald vest		650	486	105,59
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Do		300	75	7,70
Gåsekærgård (Vinkelvej 160 (vest))					0
Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	Nuværende toklimastald	7,2 -30 kg	19500	2868	90,00
Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	Ny toklimastald	7,2 -30 kg	20500	3015	94,62
Dyreenheder i alt					502,34

Den nye stald til drægtige søer etableres med delvis spaltegulv og for poltene med delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv. I stalden etableres gyllekøling for at sænke ammoniakfordampningen. Gyllekølingen vil reducere ammoniakfordampningen med mellem 20 og 22 %. For at overholde det generelle ammoniakkrav køles gyllen året i mellem 4300 og 4680 timer.

Gyllekøleanlægget er opbygget, så dets driftstid styres af de enkeltes staldanlæggets varmebehov. Det er målet at gyllekøleanlæggets varme skal fortrænge anden, indkøbt energi, i form af fyringsolie, og det er målet at anlægget ikke skal bortskaffe varme til naturen. I den aktuelle situation kan dette mål

ikke opfyldes, hvis anlægget kører mere end de angivende timer pr år. Såfremt anlægget skal køre mere må varmen bortskaffes den resterende del af tiden.

Den nye toklimastald etableres med delvis spaltegulv jf. BAT-byggeblad 106.03-52 og de nye løbe-, drægtighedsstald med delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund jf. BAT-byggeblad 106.01-51.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det eksisterende dyrehold på Vinkelvej 143 og 160 (vest) udgøres af en svinebesætning på 261,26 DE. Der ansøges om en udvidelse til 502,34 DE. Beregningen skal foretages jf. ændringsbekendtgørelsen nr. 717 af 02/07/2009 af bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke øget belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende må dog forventes og accepteres.

Staldene indrettes med delvis spaltegulv, hvorved ammoniakfordampningen nedsættes. Det bemærkes i den forbindelse, at delvis spaltegulv efter Viborg Kommunes opfattelse må anses for bedste tilgængelige teknologi.

Staldene indrettes desuden med gyllekøling. Det vurderes at det ikke ville være BAT at stille krav til en øget drifts tid af gyllekøleanlægget, idet dette vil betyde et øget elforbrug til køling. En teknik er ikke BAT såfremt det generer et andet miljøproblem, i dette tilfælde en øget CO₂ belastning, hvis der produceres mere varme end der kan aftages.

Viborg Kommune vurderer at staldindretningen lever op til BAT-kravene beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Det vurderes, at gødningshåndtering i staldene m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen og de tiltag der er beskrevet i denne godkendelse. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldindretning og drift ud over de stillede.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

9. Bedriften tillades drevet med maksimalt 1300 årssøer og 600 polte (Vinkelvej 143) samt en årsproduktion på maksimalt 40000 stk. smågrise fra 7,2-30 kg (Vinkelvej 160 (vest)), svarende til i alt 502,34 DE. Der må højst være 1300 årssøer, 150 polte og 5883 smågrise ad gangen i ejendommens stalde.
10. Den nye toklimastald etableres med delvis spaltegulv jf. BAT-byggeblad 106.03-52 og de nye løbe-, drægtighedsstaldene etableres med delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund jf. BAT-byggeblad 106.01-51.
11. Der skal etableres gyllekølingsanlæg i den nye 2-klimastald. Anlægget skal give en samlet årlig køling af gyllen svarende til en minimum-effekt på 310.000 kWh. Det etablerede gyllekølingsanlæg i gyllekanalerne skal være i drift i minimum 4300 timer.
12. Der skal etableres gyllekølingsanlæg i de nye løbe-, drægtighedsstalde. Anlægget skal give en samlet årlig køling af gyllen svarende til en minimum-effekt på 267.700 kWh. Det etablerede gyllekølingsanlæg i gyllekanalerne skal være i drift i minimum 4680 timer.

13. Der monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpens køleside, som løbende registrerer køleeffekten. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogning, der som minimum registrerer drifts tid samt måneds- og årskøleeffekten i kWh. Disse data skal opbevares i mindst 8 år indtil revurderingen.
14. Køleanlægget skal være med en forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
15. Anlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages.

3.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle staldafsnit ventileres mekanisk og via undertryk. Der er valgt varierende løsninger til luftindtaget.

I alle staldafsnit renholdes og vedligeholdes ventilationsanlæggene løbende. Efter hvert hold grise vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Al ventilation er frekvens og temperaturstyret og med minimumsventilation, dette sikre at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og minimerer samtidig el-forbruget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det mekaniske ventilationsanlæg skal til stadighed (minimum 1 gang om året) rengøres og vedligeholdes, så det fungerer optimalt. Der stilles vilkår vedr. dette med henblik på, at ventilatorerne til stadighed kører energimæssigt optimalt og således, at ventilatorerne ikke støjer unødigt i forhold til omgivelserne. Ventilationssystemerne på ejendommen forventes herved ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende. Rengøring og vedligeholdes skal noteres i driftsjournalen.

BAT for ventilation i svinestalde er at reducere energiforbruget ved at gøre alt det følgende:

- anvendelse af naturlig ventilation hvor dette er muligt; dette kræver korrekt udformning af bygningen og af stierne (dvs. mikroklima i stierne) samt fysisk planlægning med hensyn til fremherskende vindretninger for at fremme luftstrømmen; dette gælder kun for nye stalde
- for mekanisk ventilerede stalde: optimering af udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- for mekanisk ventilerede stalde: undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans I forhold til BAT ventilation med lavt energiforbrug, eksempelvis frekvensstyret ventilation.

Det er ikke at være muligt at etablere naturlig ventilation i staldene da der af landskabelige årsager stilles vilkår om etablering af læhegn omkring bygningerne.

Det vurderes at der med det valgte system med frekvens og temperaturstyret ventilatorer samt løbende rengøring og vedligeholdelse lever op til kravet om BAT.

Viborg Kommune vurderer, med de stillede vilkår at ventilationssystemet ikke i sig selv vil give anledning til gener for de omkringboende, og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår i forhold til ventilationssystemet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

16. Mekaniske ventilatorer skal løbende og minimum 1 gang om året vedligeholdes og renholdes efter leverandørens anvisninger således, at støv og lugtgener begrænses mest muligt og således, at systemerne altid kører energimæssigt optimalt. Rengøring og vedligeholdelse skal noteres i en driftsjournal.
17. De mekaniske ventilatorer skal være frekvens og temperaturstyret. Anlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages.

3.3 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring.

Foderet der anvendes på bedriften indeholder fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder. Da der anvendes flydende mineraler udnyttes foderet bedre end normalt.

Der er i ansøgningen er der regnet med særlige fodringsmæssige tiltag (type 2 korrektion). Ved en type 2 korrektion beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på bedriften i forhold til fodermængde og fodersammensætning samt antal fravænnede grise og fravænningsvægten. Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

I ansøgningen har man reduceret antallet af gram råprotein pr. FE for årssøerne fra standardforudsætning på 142,8 g/FE til 125 g/FE.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, så er det BAT at mindske udskillelse af næringsstoffer (N og P) i gødning ved effektiv fodring.

Formålet med effektiv fodring er at tilpasse foderet til dyrenes aktuelle behov i forskellige produktionsfaser og derved reducere indholdet af ufordøjet næringsstof i husdyrgødningen. Fodringsmetoder kan omfatte fasefodring, sammensætning af foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer, brug af aminosyre-suppleret foder med lavt proteinindhold og brug af foder suppleret med lavt indhold af fosforfytase eller kost med let fordøjelige uorganiske foderfosfater. Derudover kan brugen af visse fodertilsætninger, såsom enzymer forhøje fodereffektiviteten og derved forbedre tilbageholdelsen af næringsstoffer og følgelig mindske mængden af næringsstoffer i gødningen.

Det vurderes at reduktion til de 125 gram råprotein pr. FE ligger på den nedre grænse, men er opnåelig for årssøer. Type 2 korrektionen for det ansøgte indhold giver 0,847, det vil sige korrektionen giver en ammoniakreduktion på 24 % af ammoniakemissionen fra alle årssøer. Indhold af FE pr. årssø, antal fravænnede grise, fravænningsvægt og korrektion af kvælstofindholdet i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2005/2006. Se bilag 6 for yderligere beregninger.

På den baggrund er der stillet vilkår til korrektionsfaktoren af type 2 foderkorrektionen for samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe på hele bedriften. Der er endvidere stillet vilkår om at der skal anvendes fasefodring på bedriften og foderet skal indeholde fytase samt at fosforindholdet skal ligge indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder.

Viborg Kommune vurderer, at bedriften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til fodring beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

18. Der skal anvendes fasefodring på bedriften og foderet skal tilsættes fytase svarende til producentens anbefalede dosis med tilsvarende reduktion af fosfor i foderet. Fosforindholdet skal ligge indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for at der er anvendt fasefodring og fytase herunder fremvise foderanalyser.
19. Type 2 korrektion for årssøer for kvælstof må højst være 0,847 beregnet ud fra formel i bilag 6.
20. Samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe og i det pågældende staldsystem på hele bedriften skal leve op til ovennævnte kvælstof krav. Dokumentation skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar (jf. plantedirektoratets regler) det efterfølgende år. Det kan for eksempel være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.

3.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger er opmærksom på, at virksomhedens energikrævende installationer og materiel holdes opdateret ved jævnlig opmærksomhed og relevante eftersyn, så der er fokus på forbruget.

Årligt forbrug	Før	Efter
Dieselolie	110.000 l/år	110.000 l/år
Fyringsolie		
nr. 143	0 l/år	0 l/år
nr. 160 (vest)	40000 l/år	80000 l/år
Elforbrug		
Nr. 143	168000 kWh/år	312000 kWh/år
Nr. 160 (vest)	108000 kWh/år	216000 kWh/år
Vandforbrug		
Nr. 143	3.500 m ³	6.500 m ³
Nr. 160 (vest)	2.300 m ³	4.600 m ³
Årlig egenproduktion af energi (vindmølle/biogas osv.)	-	I forbindelse med udvidelsen etableres der gyllekøling

Der bruges energisparepære hvor det er muligt og alle lamper rengøres jævnligt. Der bliver automatisk slukning af lyset mellem klokken 22.00 og 07.00 i drægtighedsstalden og mellem 16.00 og 07.00 i farestalden.

I alle staldafsnit renholdes og vedligeholdes ventilationsanlæggene løbende. Efter hvert hold grise vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Al ventilation er frekvens og temperaturstyret og med minimumsventilation, dette sikre at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og minimere samtidig el-forbruget.

Korntørring foretages mellem kl. 09.00 og 19.00, hvor der forbruges mindst energi, grundet lavere luftfugtighed. Korntørringsanlægget er mobilt og tilkoblet traktor, derfor bruges der ingen strøm i forbindelse med korntørring.

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Udbringningsarealerne ligger tæt på ejendommen, og kørslen kan derfor minimeres.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.

Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme ellers tilkaldes service, hvis der er behov for det.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det BAT at reducere energiforbruget ved at det følgende, højtryksrenser, delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Generelt bør virksomheden registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der stilles vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Kommunen vurderer, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion. Det vurderes endvidere, at der i forbindelse med planlægningen og projekteringen af staldanlægget er taget tilstrækkelige hensyn til begrænsning af energi- og vandforbrug.

Viborg Kommune vurderer, at driften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til forbrug af vand og energi beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

21. Ejendommen skal minimum en gang i kvartalet føre journal over forbrug af el og vand samt andre relevante ressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 8 år indtil revurderingen.

3.5 SPILDEVAND, HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der foreligger følgende oplysninger om spildevandsmængder efter udvidelse:

	Mængde nudrift	Mængde ansøgt
Rengøringsvand	450 m ³	650 m ³
Vand fra vaskepladser	30 m ³	30 m ³
Sanitært spildevand fra driftsbygninger	3-4 m ³	3-4 m ³

Vand fra vask af stalde bliver ledt til gyllebeholder. Vask af maskiner foregår på vaskeplads på Vinkelvej 143, 8800 Viborg. Tagvand ledes til nedsivningsanlæg.

Sanitært spildevand fra driftsbygningerne ledes til septiktank og derefter til nedsivningsanlæg.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift.

Såfremt der skal udledes sanitært spildevand og tagvand fra driftsbygningerne kræves der en særskilt ansøgning og spildevandsgodkendelse fra Viborg Kommune.

Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand, herunder regnvand, sker på forsvarlig vis. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.

Bekendtgørelse om påfyldning og vask af sprøjter trådte i kraft den 8. april 2009. Bekendtgørelsen betyder, at påfyldning af sprøjtemidler nu kun må ske på det areal der skal sprøjtes eller på en vaskeplads med opsamling af spildevandet. Tilsvarende må rengøring af sprøjter kun ske i marken på det behandlede areal eller på vaskeplads med opsamling af vaskevandet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift:

22. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder.

3.6 AFFALD

MLJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der foreligger følgende oplysninger om affaldsmængder efter udvidelse:

	Mængde nudrift	Mængde ansøgt	Opbevarelse	Bortskaffelse
Forbrændingseget affald nr. 143	400 l. /14. dag	800 l. /14. dag	Container	Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.
nr. 160	800 l. /14. dag	800 l. /14. dag		
Jern	1 t./år	1 t./år	maskinhus	Jern og andet skrot afhentes løbende af jernhandel.
Plastik	-	-	-	Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.
Andet	-	-	-	

Døde dyr ligger ikke til gene for naboer eller forbipasserende. Døde dyr er placeret ved klimastalden på marken og ny plads til døde dyr på Vinkelvej 143 (jf. bilag 1), opbevaringen sker i to brøndringe således de ikke er synlige. Døde smågrise opbevares i container. Døde dyr afhentes af DAKA.

Dødeligheden i produktionen vil maksimalt være 10 % blandt smågrise i farestald, 10 % ved søer, 1,5-1,8 % i klimastald og 3 % ved poltene.

Olie- og kemikalieaffald fra produktionen kan opdeles i følgende fraktioner:

	Mængde nudrift	Mængde ansøgt	Opbevarelse	Bortskaffelse
Olie	200 l./år	200 l./år	I maskinhus med fast bund uden afløb på nr. 143	Oliester/spildolie leveres til kommunens modtageordning for farligt affald.
Kemikalier/pesticider	Tomme dunke	Tomme dunke	Aflast rum på nr. 143	Rengjort emballage leveres kommunens modtageordning
Medicinaffald	20 glas/uge	30glas/uge	Brugte kanyler opbevares i kanyleboks	Medicinrester og tom emballage leveres til kommunens modtageordning for farligt affald.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler, samt bortskaffe affaldet i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Håndtering af døde dyr skal leve op til gældende krav pt. Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, nr. 439 af 11. maj 2007.

Kommunen vurderer med de stillede vilkår, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

23. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den største benyttede beholder.

3.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Dieselolie opbevares i godkendt tank, der er placeret på betongulv uden afløb. Tanken efterses periodesvis. På tanken er påmonteret fløjte, således at der ikke sker overløb ved påfyldning. Tankning fra olietank sker på fast bund (placering indtegnet på beliggenhedsplan).

Der vil efter udvidelsen ikke blive ændret på opbevaringskapaciteten:

Olietanktype og tanknr.	Størrelse i liter	Årgang	Placering
Dieselolie til traktorer mv.	4500	2005	Vinkelvej 143
Nedgravet tank til fyringsolie	2500	1997	Vinkelvej 160
Overjordisk tank til fyringsolie	6000	2003	Vinkelvej 160

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der stilles vilkår om, at håndtering af olie, spildolie, brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand eller undergrund. Det vurderes, at der med de stillede vilkår og ovenstående beskrevne drift er minimal risiko for forurening med olie fra dieseltankene.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift:

24. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.

25. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
26. Tankning skal til enhver tid ske under opsyn på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

3.8 DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Anlæg og tekniske installationer rengøres, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.

For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn. Ved udkørsel af gylle anvendes udstyr med tilbageløb. Ved påfyldning af gyllevogn, anvendes sugetårn hvorved spild undgås.

Ventilationssystemet er tilkoblet en alarm i tilfælde af strømsvigt, overtemperatur og undertemperatur. Ventilationssystemet er designet således, at spjæld åbner automatisk ved strømsvigt, så der fortsat kommer ilt til staldene.

Sker der uheld vil alarmcentralen straks blive kontaktet og kommunens Tekniske Forvaltning vil efterfølgende blive underrettet. For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og disses telefonnumre.

Der udarbejdes en beredskabsplan for driftsuheld. Medarbejder, ejer og andre med fast adgang til bedriften bliver vejledt i beredskabsplanen og den får en fast plads med nem adgang.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udover at være BAT, så er det Viborg Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld både med hensyn til små hændelser som olie-spild og store som f.eks. brand, hærværk o.l. Viborg Kommune vurderer at beredskabsplanen kan indsendes efter meddelelse af miljøgodkendelse, uden dette indebærer risiko for miljøet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift:

27. Pumpning af gylle, spildevand mm skal ske under opsyn.
28. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes til godkendelse hos tilsynsmyndigheden senest den 4. maj 2010
29. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.
30. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

4 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

4.1 GØDNINGSTYPER OG -MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres årligt 13.893 m³ gylle på Vinkelvej 143 og 160 inklusiv ca. 650 m³ spildevand fra rengøring mm, som også ledes til gyllebeholderen. Opbevaringskapaciteten på ejendommen svarer til minimum 9,5 mdr. gylleproduktion. Opbevaringskapaciteten fremgår af nedenstående tabel.

Opbevaringsanlæg	Etableringsår	Kapacitet (m ³)
Gyllebeholder (Vinkelvej 160 (øst))	1987	550
Gyllebeholder 1 (Vinkelvej 143)	1986	1.005
Ny gyllebeholder minimum størrelse	-	2.000
Gyllebeholder 2 (Vinkelvej 160 (vest))	1992	2.500
Gyllebeholder 3 (Vinkelvej 160 (vest))	2003	3.500
Fortank/kanaler (Vinkelvej 143 + 160)		1.500
I alt		11.055

Der ønskes opført en ny gylletank på 143 på mellem 2000 og 3500 m³. Tanken overdækkes med telt. Kravet er opfyldt med 2000 m³, men ansøger vil gerne frit kunne vælge imellem 2000 og 3500 m³. I ansøgningssystemet er indtastet en tank på 3500 m³, men i forhold til opbevaring er der kun regnet med en 2000 m³ tank.

Gyllen opbevares i gyllebeholder, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol.

I nedenstående tabel er givet en oversigt over de gødningsmængder, der årligt udsprede på bedriften efter udvidelsen.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Gylle (143 og 160 (vest))	50780,26	13110,76	502,35
Andre anlæg på bedriften, gylle (160 (øst))	1480	270	15
Tilført husdyrgødning	3254	549,78	31
Afsættes husdyrgødning til aftalearealer	16414	3971,5	169,2
I alt til udspredding på bedrift	39100,26	9959,04	379,15

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Håndtering af gødning foregår som gylle. Indholdet af kvælstof og fosfor i gyllen er beregnet af IT-ansøgningssystemet.

For at sikre at gyllen udbringes så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Det er vurde-

ret, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til 9,5 måneder, så husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er derfor opfyldt på ejendommen.

Til forbedring af den generelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug, er det BAT at planlægge gødning af markerne korrekt. For at sikre dette skal der, i forbindelse med udarbejdelsen af mark- og gødningsplanen, laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenterer, at der er opbevaringskapacitet frem til 1. april. Dette er for at sikre, at beholderne ikke er fyldte den 1. februar med fare for overløb, hvis udbringning forhindres pga. af vejret og lignende, samt at man bedre har mulighed for at disponere udspretningsstidspunktet i forhold til afgrødens behov.

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af gylle foregår under opsyn, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes, f.eks. ved udspretning.

Det vurderes at gyllevogne med egen sugepumpe og tilbageløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

Det vurderes at der ikke er behov for yderligere behandling af gødning forud for eller i stedet for spredning af gylle da der er tilstrækkeligt med udspretningsareal i bedriftens nærhed til at sprede den flydende husdyrgødning.

Ved overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen efterleves de fleste BAT krav i BAT-notat (BREF-dokument) for svine- og fjerkræbrug vedrørende lagring af flydende husdyrgødning. Det er endvidere BAT at dække gyllebeholderne ved enten at bruge et fast låg, tag eller en teltstruktur, eller et flydelag, såsom snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA) eller ekspanderet polystyren (EPS).

Viborg Kommune vurderer, at bedriften med de stillede vilkår og de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen lever op til kravet om BAT i henhold til opbevaring af husdyrgødning beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

31. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.
32. I forbindelse med udarbejdelsen af mark- og gødningsplan skal der laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenterer, at der er opbevaringskapacitet frem til den 1. april.
33. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
34. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
35. Der skal etableres fast overdækning (betonlåg eller teltoverdækning) på gyllebeholderne på Vinkelvej 160 (vest) samt den nye beholder på Vinkelvej 143.

4.2 ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelrugtsaft e.l. på bedriften.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Indholdet af kvælstof og fosfor i anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam og kartoffelrugtsaft indgår i beregningerne i IT-ansøgningssystemet. Såfremt der ønskes tilladelse til udspredning af anden organisk gødning, skal der ske anmeldelse til tilsynsmyndigheden, som vurderer om der er behov for at stille yderligere vilkår.

5 FORURENING OG GENER FRA ANLÆGGET

5.1 AMMONIAKPÅVIRKNING AF NATUREN

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hovedreglen med den nye miljøgodkendelsesordning er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7-arealer) er taget det nødvendige hensyn til naturområder. På det vedlagte kort (bilag 3) er angivet, hvilke naturtyper der findes nær bedriften.

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på ca. 1990 kg N/år, således at den samlede emission bliver i alt på ca. 6958 kg N/år. Bedriften ligger udenfor bufferzone I og II i forhold til § 7 arealer, hvorfor der ikke stilles yderligere reduktionskrav. Da der er tale om en udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE, stilles der et generelt krav om reduktion af ammoniakemissionen. Reduktionen er beregnet ud fra normen for bedste staldsystem 2005/06. Med den valgte løsning overholdes kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager. Der reduceres med 1208 kg N/år udover det, der er nødvendigt for at opfylde kravet. Preben Balle har frivilligt valgt at reducere ammoniakemissionen langt over det der er kravet.

Preben Balle har i forbindelse med godkendelsesprocessen ansøgt om at etablere yderligere en stald således at der i alt skal bygges 2 nye løbe-, drægtighedsstalde på Vinkelvej 143. I ovenstående beregning er der taget højde for et 20 % reduktionskrav for de stalde der er ansøgt i 2008 og et 25 % reduktionskrav for den stald der er ansøgt i 2009. Dette kan blandt andet ses i reduktionen for hvad der er nødvendigt for at opfylde kravet. I ansøgningen er dette tal 1221 kg N/år grundet et øgede reduktionskrav faldet dette til 1208 kg N/år.

Reduktionskravet er opfyldt gennem anvendelse af foder korrektion, valg af staldsystem, gyllekølning samt overdækning af gyllebeholder.

Det nærmeste område, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, er en sø og et overdrevarsareal i tilknytning til vandløbet Hølken vest for ejendommen i en afstand på ca. 350 m. Der er ikke registreret speciel flora inden for en afstand på 1.000 m. Der er der ud over er der et moseområde beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 ca. 750 m SØ for staldanlægget samt en § 3 sø i Vinkel og mose/sø ca. 950 meter mod NØ.

I en afstand på ca. 4000 m i nordvestlig retning findes det nærmeste naturarealer, der er beskyttet af Husdyrlovens § 7. Der er tale om et overdrev. Depositionen i dette overdrev er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Overdrev har en tålegrænse mht. kvælstofdeposition på 10-25 kg N/ha/år. I denne beregning indgår ikke bidrag fra udbringning af husdyrgødning. Naturkvaliteten på de berørte arealer er ikke bedømt, pga. den store afstand.

Nærmeste Natura 2000 område i forhold til anlægget er Habitatområde nr. 30: Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk. Der er ca. 1000 m til dette Habitatområde i vestlig retning, hvor Habitatområdet er knyttet til arealer langs Nørreå.

I ådalene findes mange arealer, hvor opdyrkning og afgræsning er ophørt. Langs ådalenes skrænter findes mange steder vældprægede partier, og især Nørreådal har mange flotte væld og kær med sjældne planter. På ådalsskrænterne og bakkepartier findes skov, sure overdrev og overdrev med Ene og Hedelyng.

Midt i Nørreådal ligger Ø Bakker, der er en stejl og markant morænebakke med hede og skov. Nørreåen endvidere er recipient for afløbsvandet fra et stort søsystem bestående af Hald Sø, Vedsø, Vintmølle Sø, Viborg Søerne, Loldrup Sø og den genskabte Rødding Sø.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den ekstra stald er efter aftale med kommunen indtastet i den eksisterende ansøgning. Det er kommunens vurdering at ansøger alternativt ville søge om miljøgodkendelse af stalden og at kommunen efterfølgende skulle udarbejde et tillæg. Det i loven fastsatte generelle beskyttelsesniveau vedrørende ammoniak reduktion og deposition er tilgodeset med de korrigerede reduktionskrav.

Det nærmeste naturareal som beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 findes naturligt under næringsfattige forhold, og er dermed følsomme overfor en forøgelse i kvælstof depositionen. Ud fra besigtelsen i 1996 kan området ikke betegnes som særlig værdifuld natur. Ud fra denne besigtelse/vurdering samt kommunens generelle kendskab til området vurderes det konkrete areal til at have en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år som kalkholdige overdrev. Merbelastning i dette område er fundet til 0,5 kg N/ha/år (Bilag 4). Jævnfør DMU notat om usikkerhed og tærskelværdier for kvælstofafsætning fra 2005 vurderes det at det ikke er muligt at påvise effekter af naturområderne med en merbelastning op til 0,6 kg N/ha/år. Der er ikke foretaget en fornyet besigtelse af området hvilket udgør en risiko, men grundet den lave merbelastning, kommunens generelle kendskab til området og DMU vurdering af tærskelværdier for at påvisning af effekter, vurderes den risiko til at være minimal. Det vunders derfor at merbelastningen ikke vil få væsentlig betydning for de omtalte naturtyper.

I forhold til de to moseområder vurderes tålegrænsen til at ligger mellem 15-25 kg N/ha/år. Søen er ikke målsat, men det vurderes at redueringen af dyreholdet på Vinkelvej 160 (øst) vil have en positiv indflydelse på søens dyre og planteliv. Baggrundsbelastningen for området er beregnet til 13 kg N/ha jf. 2007 tal fra DMU. Der er taget udgangspunkt i de nyeste beregninger af baggrundsbelastningen da de nyeste og forbedre modelberegninger.

Udvidelsen vil derfor medføre en forøgelse i kvælstofdeposition, men det vurderes ikke at den vil få væsentlig betydning for de omtalte naturtyper og deres plantesamfund da tålegrænsen ikke anses for overskredet.

Kommunen vurderer endvidere, at anlægget ikke vil medføre forringelser for særligt kvælstoffølsomme naturområder (§ 7-områder), idet de nærmeste af disse arealer ligger i en afstand på mere end 4.000 m fra anlægget.

Nærmeste Natura 2000-område (Habitatområde nr. 30: Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simsted og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk) ligger lige over 1000 m fra anlægget. Udpegningsgrundlaget er kildevælds-vindelsnegl, grøn kølleguldsmed, stor kærguldsmed, bæklampret, flodlampret, stavsild, stor vandsalamander, damflagermus, odder, spættet sæl, blank seglmos, gul stenbræk, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, * kystlaguner og strandsøer, større lavvandede bugter og vige, rev, enårig vegetation på stenede strandvolde, flerårig vegetation på stenede strande, klinger eller klipper ved kysten, vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, strandenge, * kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden, kalkrige søer

og vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, brunvandede søer og vandhuller, vandløb med vandplanter, våde dværgbusksamfund med klokkelyg, tørre dværgbusksamfund (heder), enekrat på heder, overdrev eller skrænter, * meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter), * artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn, nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse, hængesæk og andre kærsumfund dannet flydende i vand, plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv, * kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand, rigkær, bøgeskove på morbund uden kristtorn, bøgeskove på muldbund, egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund, stilkegeskove og -krat på mager sur bund, * skovbevoksede tørvemoser, * elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Merbelastning i dette område i en afstand 1050 meter er fundet til under 0,07 kg N/ha/år (bilag 4). Jævnfør DMU notat om usikkerhed og tærskelværdier for kvælstofafsætning fra 2005 vurderes det, at det vil være vanskeligt at påvise effekter i selv følsomme økosystemer (eksempelvis i Natura2000 områder) med en merbelastning op til ca. 0,1 kg N/ha/år. De nærmeste områder er enge og mose, disse er dog ikke er kortlagt som naturtyper som er beskyttet efter habitatdirektivets bilag 1, og som indgår i overvågningen af terrestriske naturtyper (NOVANA). Såfremt de var kortlagt som tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund eller * Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe vil talegrænsen ligge på 15-25 kg N/ha/år dvs. over baggrundsbelastningen for området på 13 kg N/ha.

Der er ikke foretaget en besigtelse af området hvilket udgør en risiko, men grundet den lave merbelastning, kommunens generelle kendskab til området og DMU vurdering af tærskelværdier for at påvisning af effekter vurderes den risiko til at være minimal. Det vunders derfor at merbelastningen ikke vil få væsentlig betydning for de omtalte naturtyper. Kommunen vurderer således, at udvidelsen ikke væsentlig effekt på Natura 2000 områderne - herunder det nærmeste beliggende Habitatområde nr. 30.

Viborg Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse i forhold til anlægget. Udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med regionplanens retningslinjer for naturbeskyttelse. Med hensyn til begrænsning af ammoniaktabet er der stillet vilkår om foderkorrektio, staldsystem, gyllekøling samt at der sker fast overdækning af gyllebeholder 2 og 3 på Vinkelvej 160 (vest) samt den nye beholder på Vinkelvej 143. Der stilles derudover ikke yderligere vilkår.

5.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der forventes ikke væsentlige lugtgener fra produktionens anlæg. Der vil være en emission af lugt fra stalden. Lugtgenerne kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr. De primære lugtkilder på et svinebrug er stalde, gylleholdere og gylleudbringning.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Ansøgningssystemet har beregnet en teoretisk lugtemission fra staldbygningerne. Af beregningen efter den nye lugtvejledning fremgår det, at geneafstand for lugt overholdes til samtlige typer af bebyggelser, se samlet lugtberegning herunder:

Områdetype:	Afstand til områdetype (m)	Beregnet geneafstand (m)
Byzone	ca. 2000	ca. 752
Samlet bebyggelse	ca. 522	ca. 279
Enkeltbolig	ca. 350	ca. 215

For samlet bebyggelse er den korrigeret geneafstand blevet oplyst og for de to andre er den ukorrigeret geneafstand blevet oplyst.

Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type. Det er den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt, der stiller de skrappeste krav til anlægget. Afstandene er opgjort som gennemsnit af afstandene til områdetyperne fra de enkelte staldafsnit.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventes der kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel. Gylletanke uden fast overdækning er med naturligt flydelag, hvor den lovpligtige logbog føres.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen.

Det meste af gyllen vil blive udbragt med slæbeslanger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, idet nærmeste nabobeboelse ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

Der er ligeledes stillet vilkår til hvordan og hvornår transport af gylle til den bynære beholder på Vinkelvej 160 (øst) skal foregå således at evt. gener minimeres.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

36. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
37. Transport af gylle mellem ejendommene og gyllebeholderen, beliggende ved Vinkelvej 160 (øst), skal ske med lastvogn eller med transportvogn, der ikke anvendes til udspredding af husdyrgødningen i marken og må kun ske mellem den 1/10 og 1/5.
38. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringning af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

5.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Af hensyn til sundheden er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der vil blive foretaget den nødvendige bekæmpelse af skadedyr på ejendommen efter anvisninger fra Århus Universitets skadedyrslaboratorium.

Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for mulighederne for effektiv bekæmpelse af skadedyr. Derfor holdes alle arealer omkring bygningerne ryddelige og fri for foderrester. Der tilstræbes god orden i og omkring staldanlægget samt et højt hygiejneniveau.

Biologisk fluebekæmpelse foretages efter anvisninger fra Århus Universitets skadedyrslaboratorium, vha. rovfluer.

Bekæmpelse af rotter foretages efter anvisninger fra Århus Universitets skadedyrslaboratorium. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001). Ejendommen tilses af Nomus gennem aftale med DLG 5 gange/år gennem privat ordning, hvis der opstår behov tilses ejendommene yderligere.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

39. Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr.

5.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Transporter til og fra gården er beskrevet i nedenstående skema. Der forekommer kun øget transport til og fra gården som følge af en øget gødningsproduktion. Oversigt over antal transporter til og fra ejendommen:

Transportaktivitet	Antal transporter pr. år, nudrift	Antal transporter pr. år, ansøgt drift
Foderlevering	104	104
Foder fra marker	50	50
Ind- og udlevering, dyr	168	168
Brændstof	32	32
Gylleudbringning	330	566
I alt	684	920

Der køres med husdyrgødning i vækstsæsonen, der vil efter udvidelsen være ca. 566 transporter med gyllevogn. Gyllekørsel til marker der ligger mere end 7 km fra ejendommene foregår med lastbil. Transportveje er angivet i bilag 5.

Kørsel i forbindelse med levering af foder vil ikke stige som følge af udvidelsen, dog vil størrelsen af leveringerne afpasses i forhold til størrelsen af besætningen. Der bliver leveret foder ca. 2 gange hver uge. Tidspunkt for levering vil typisk være inden for normal arbejdstid.

På Vinkelvej 143 vil der blive indleveres grise til ejendommen 2 gang pr. måned og der udleveres grise fra ejendommen 4 gange pr. mdr.

Tidspunkt for indlevering og udlevering af dyr vil typisk være mellem 07.00 og 16.00.

På Vinkelvej 160 (vest) vil der blive indleveret grise til ejendommen 4 gang pr. måned og der udleveres grise fra ejendommen 4 gange pr. mdr. Tidspunkt for indlevering og udlevering af dyr vil typisk være mellem 07.00 og 16.00.

Alle døde dyr samles ved hhv. på de enkelte ejendomme hvorfra de hentes af Daka ca. 4 gange/mdr.

Kørsel i forbindelse med levering af brændstof vil ikke stige som følge af udvidelsen. Tidsrum for levering af brændstof vil typisk være inden for normal arbejdstid.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården, og at der ikke vil forekomme væsentlige gener fra transport. Ca. halvdelen af arealerne ligger omkring staldanlægget.

Der kan opstå gener i forbindelse med transport af husdyrgødning til Vinkelvej 160 (øst) derfor er der sat vilkår om at transport bl.a. skal ske mellem 1/10 og 1/5 for at mindske evt. lugtgener i sommerperioden.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt. Viborg Kommune vurderer at bedriften lever op til BAT, og at driften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for transport.

5.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme støj fra:

- Ventilationsanlæg
- Kompressorer
- Højtryksrensere
- Kornmølle
- Foderindblæsning
- Foderanlæg

Herudover vil der forekomme støj ved transport til og fra ejendommen.

Der er oplyst følgende driftsperiode for støjkilder:

- Ventilationsanlæg: 24 t./døgn
- Kompressorer: 5 min/t. fra 06.00-20.00
- Højtryksrensere: hver mandag 2 timer
- Kornmølle: 2 t./døgn

- Foderindblæsning: 1 gang/mdr.
- Foderanlæg: 4 x ½ t./døgn

Støjkilderne er placeret i lukkede bygninger og det forsøges så vidt muligt, at holde støjperioden inden for normal arbejdstid.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger eller fastsat støjvilkår, idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at der ikke vurderes at kunne opstå gener.

Viborg Kommune vurderer, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser, idet de fleste støjkilder er placeret indendørs.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

40. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de vejledende støjkraav i Miljøstyrelsens vejledning er overholdt.

5.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldene renholdes for at minimere mængden af støv både i og udenfor stalden. I forbindelse med ejendommens almindelige drift, kan der opstå lokale og begrænsede støvgener. I forbindelse med levering af foder forventes der ikke at opstå støvgener for omgivelserne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes der ikke væsentlige problemer. Det bemærkes, at god landmandspraksis indebærer, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

41. Opbevaring og håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som tilsynsmyndighedens vurdere til at være væsentlige.

5.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er/bliver ikke opsat lamper på facader eller udenfor bygninger og anlæg, der kan give anledning til lysgener for naboer eller trafik. Der bliver placeret udendørs lamper ved det nye anlæg med automatisk tænd og sluk ved bevægelse. Med den valgte placering af det nye anlæg, er der taget hensyn til omkringboende i forhold til lysgener.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er udendørs lys, som kan virke generende for naboer eller passerende trafik. Det vurderes således, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

42. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

5.8 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Da bedriftens driftsbygninger ligger mere end 1000 m fra nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, vurderes ammoniakfordampning umiddelbart at være den eneste potentielle påvirkning af de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Depositionen fra punktkilden på alle disse arealer er beregnet til maksimalt 0,07 kg N/ha/år.

Ammoniakfordampningen fra bedriftens stalde og gylletanke vil således ikke medføre nogen målbar deposition på naturtyper i de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Ammoniak deposition aftager eksponentielt med afstand fra punktkilden. Ammoniaktabet fra bedriften vil derfor ikke bidrage til målbar belastning af andre habitatområder eller internationale naturbeskyttelsesområder.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring anlægget. På baggrund af ” Faglig rapport fra DMU nr. 635” fra DMU samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at der kan være tale om følgende arter: Damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, løgfrø, vandsalamander og spidssnudet frø.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ammoniakfordampning som følge af udvidelse af bedriften vurderes ikke at forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder.

Merbelastning i dette område er fundet til under 0,07 kg N/ha/år. Jævnfør DMU notat om usikkerhed og tærskelværdier for kvælstofafsætning fra 2005 vurderes det, at det vil være vanskeligt at påvise effekter i selv følsomme økosystemer (eksempelvis i Natura2000 områder) med en merbelastning op til ca. 0,1 kg N/ha/år.

Omkring husdyrbrugets bygninger er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor eller bilag IV-arter. Udvidelsen af dyreholdet, vurderes at have en neutral effekt på eventuelle arter beskyttet efter EF-habitatdirektivets bilag IV.

Viborg Kommune vurderer, at driften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle vilkår, i forhold til arter med særlige beskyttelseskrav, ud over dem der allerede er stillet.

6 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

6.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til ejendommen hører 357,46 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Udbringningsarealer er placeret i landzone.

Tre af udbringningsarealerne (9-2, 62-4 og 62-6) ligger delvis i EU-habitatområde nr. 30 "Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal".

Alle arealer har tidligere modtaget husdyrgødning. Derudover skal al flydende husdyrgødning nedfældes, jf. krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen, på arealer der ligger indenfor 1000 m fra § 7-arealer.

Godkendelsen omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer, der er registrerede som beskyttede naturtyper. Det vurderes at harmoni- samt arealkravet er overholdt.

Udbringningsarealerne ligger udenfor fredninger, men der ligger et beskyttet sten- og jorddige på og langs med enkelte arealer.

En del af udbringningsarealerne er udpeget som særligt følsomme landbrugsområder (SFL-områder). Disse er udpeget af hensyn til overfladevand. SFL-områderne er udpeget med henblik på at give lods ejere en mulighed for, via miljøordninger, at modtage tilskud til mere ekstensiv drift af disse følsomme områder.

Flere af udbringningsarealerne ligger op af § 3 natur, men der er langt til nærmeste § 7-område.

Der udsprede gylle på 213,79 ha aftalearealer. Ingen af disse arealer ligger i nitratsårbare indvindingsområder eller områder omfattet af N- eller P-klasse.

Ca. 100 ha ligger ind over særlige beskyttelsesområder, jf. tidligere Viborg Amts regionplan. Særlige beskyttelsesområder er områder, der i regionplanen er udlagt med særlige natur- og kulturmæssige interesser, herunder økologiske forbindelseslinjer, naturområder med større uforstyrrede landskaber samt sammenhængende naturområder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrbrugets projekterede arealer ligger udenfor fredninger. Der er et enkelt areal hvor der er registreret et fortidsminde.

Enkelte af de østlige udsprede arealer (mark 70-0) ligger indenfor 1000 m fra et § 7-areal. Dette udbringningsareal er omfattet af det generelle krav om nedfældning.

Flere af arealerne har hældning ned mod habitatområdet. Udskylning af udbragt husdyrgødning til habitatområdet anses på denne baggrund at udgøre en risiko. For at imødegå denne risiko er der stillet vilkår for dyrkning og udbringning af husdyrgødning for arealer der er skrånede eller stærkt skrånede ned mod habitatarealet. Derfor stilles der vilkår om 2 meter bræmmer langs habitatområdet eller krav om køreretning på arealerne. Alle arealer har tidligere modtaget husdyrgødning, Viborg Kommune vurderer derfor med de stillede vilkår, at udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af naturtyper, der er udpegningsgrundlag for habitatområdet.

Der er konstateret forekomster af den relativt sjældne art Nikkende Limurt på en af markerne i 1937. Det vurderes at sted angivelsen er usikker og at Viborg Kommune efterfølgende ikke har fundet indikationer for at arten forsat er at finde i området. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

For den del af udbringningsarealerne ligger inden for særligt beskyttelsesområder jf. tidligere Viborg Amts regionplan, vurderes det i dette tilfælde, at den fortsatte almindelige landbrugsdrift af disse arealer ikke vil påvirke de særlige natur- og kulturmæssige interesser, herunder økologiske forbindelseslinjer, naturområder med større uforstyrrede landskaber, eller sammenhængende naturområder der er udpegningsgrundlag for området.

Der modtages 31 DE blandet gylle fra en anden bedrift samt 15 DE svinegylle fra andre anlæg på bedriften. (nr. 160 (øst)). Tilførsel og fraførsel af husdyrgødning indgår i det samlede dyretryk, derfor er der stillet vilkår til tilførsel og fraførsel af husdyrgødning.

For de aftalearealer der drives af Gåsekær Økologi ApS og Svend Kuhr Lajer, Vigstrupvej 28 + 31 vurderes de til at være robuste. Arealerne skråner ikke ned mod habitat området. Det vurderes, at det er tilstrækkeligt at stille vilkår om den totale mængde husdyrgødning samt hvilke arealer der er tale om. Arealerne er angivet på bilag 2. I henhold til § 30 i husdyrloven skal der kun fastsættes vilkår om den samlede afsatte mængde husdyrgødning til hver bedrift samt vilkår om, hvilke markarealer den afsatte husdyrgødning må udbringes på, såfremt af husdyrgødning på tredjemandsarealer, kan der i forhold til disse markarealer

I forhold til udspredding er BAT at tage højde for udspreddingsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skrån timer, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte. Det vurderes at bedriften med de stillede vilkår lever op til BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

43. Der må kun udbringes husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer (357,46 ha), jf. bilag 2.
44. På areal 62-4 og 62-6, skal der enten etableres en 2 m dyrkningsfri bræmme op mod habitat-arealerne eller der skal ske jordbehandling og udbringning mv. på langs af området i en 20 m bred zone fra habitatområdet.
45. Der må maksimalt modtages 31 DE blandet gylle samt 15 DE svinegylle fra andre anlæg på bedriften.

46. Der skal foreligge dokumentation for, at gylle svarende til det antal dyreenheder der udsprede på ejendommen ud over 379,14 DE fraføres i overensstemmelse med nedenstående vilkår:

- Gylle svarende til maksimalt 169,2 DE skal fraføres og udsprede i henhold til gældende regler på nedenstående robuste aftalearealer:

Bedrift	Areal	Samlet mængde husdyrgødning
Vigstrupvej 28 + 31 8800 Viborg	73,03 ha jf. bilag 2(Svend)	70,70 DE
Gåsekær Økologi, 8800 Viborg	140,75 ha jf. bilag 2 (Gåsekær)	98,50 DE

6.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Flere af ejendommens jorder ligger ved eller i nærheden af vandløb. De fleste vandløbsnære arealer ligger ved B1-målsat (gyde og opvækstområde for laksefisk) Rind Bæk. Der ligger ligeledes flere vandløbsnære arealer ved Dybdal Bæk (målsat til B1) som afvander til Tapdrup Sø, der har basis målsætning (B) ved Nørreå. Nørreå er målsat laksefiskevand, B2 ifølge Regionplan 2005 fra tidligere Viborg Amt.

Dele af udbringningsarealerne omkring Dybdal (areal 63-8) skråner enkelte steder stærkt ned mod vandløbet. Udvaskning af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund at udgøre en risiko.

På og op af udbringningsareal 60-0 ligger en mindre § 3-sø. Arealerne skråner på intet sted stærkt ned mod søen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Jf. Regionplanen må vandløbene ikke anvendes til formål der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. For alle målsatte vandløb er der i regionplanen fastsat krav til vand- og vandløbskvaliteten.

Det er sandsynligt, at regionplanmålet ikke nås for Rind Bæk og Nørreå, men yderligere karakterisering og/eller overvågning er nødvendig for at iværksætte foranstaltninger. Ved den seneste undersøgelse var målsætningen ikke opfyldt pga. dårlige fysiske forhold og okker.

Udbringningsarealerne ved Rind Bæk er vandløbsnære, men skråner på intet sted stærkt ned mod vandløbene. Udvaskning af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en sprøjte- og dyrkningsfri bræmme på 2 m jf. Vandløbslovens § 69.

Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene vurderes ikke som en risiko såfremt husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om forbud mod udbringning af flydende husdyrgødning nærmere end 20 meter fra søer, vandløb og fjorde, hvis områder er kortlagt med hældninger over 6° overholdelse.

Det er Viborg Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspredding af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktu-

elle vandløb. Årsagen til manglende målopfyldelse skyldes de fysiske forhold samt okker. På det grundlag vurderes det, at udvidelsen ikke vil være i modstrid med vandløbsmålsætningen.

Der vurderes at løgfrø, vandsalamander og spidssnudet frø kan have ophold i området. Vandhullerne kan fungere som "trædesten" for disse arter. Endvidere er damflagermus og vandflagermus, som også kan have levesteder i området afhængige af søer og deres vandkvalitet.

Der kan være en indirekte påvirkning af den § 3-beskyttede sø, hvor naboarealet bruges til udbringning. Dette skyldes tilførslen af næringsstoffer som følge af udvaskning og udsivning i randområder.

For udbringningsarealer, der grænser op til vandhuller, er der stillet vilkår om etablering af en 2 m gødnings- og sprøjtefri bræmme med vedvarende græs. Dette gælder specielt for udbringningsareal 60-0.

Idet der stilles vilkår om en 2 m dyrkningsfri bræmme, vurderes arterne ikke at blive negativt påvirket som følge af tilførsel af næringsstoffer eller sprøjtegifte fra udbringningsarealet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

47. Der skal etableres en 2 m sprøjte- og gødskningsfri bræmme med vedvarende græs op imod vandhuller.

6.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Vælges samme sædskifte som referencesædskiftet på alle marker, stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen. I ansøgning er der valgt samme sædskifte som referencesædskiftet.

De nordvestlige arealer afvandes til Fiskbæk Å-systemet som ender i Hjarbæk Fjord som er et følsomt Natura 2000-område. Kravene til udvaskningen af næringsstoffer er overholdt. Størstedelen af udbringningsarealerne afvandes til Nørreå, som via Gudenåen løber ud i Randers Fjord.

Tidligere Århus Amts vandkvalitetsplan har den yderste del af Randers Fjord fra Grund Fjord til Hevring Bugt en A-målsætning (skærpet målsætning). Resten af fjorden mellem Mellerup og Randers Havn inklusive Grund Fjord er udlagt med en B-målsætning (generel basismålsætning).

Limfjorden/Hjarbæk Fjord er følsom over for yderligere kvælstoftilførsel. Målsætningerne for fjordene er ikke opfyldt. Fjordene er påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra oplandet, som bl.a. stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebevoksninger på bundplanterne og dermed har en negativt effekt på miljøtilstanden i fjorden. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjordene. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Beskyttelsesniveauet for nitrat defineres som en skærpelse af det generelle harmonikrav vha. nitratklasserne 1-3. Som udtryk for hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i jorden, og der-

ved ikke kommer ud i de danske farvande, opereres med jordens reduktionspotentiale. Dette potentielle ligger bag hvert enkelt områdes nitratklasse sammenholdt med oplandenes sårbarhed.

På de mest robuste arealer, der ligger udenfor nitratklasse 1-3, har man vurderet at mellem 75-100 % af kvælstoffet tilbageholdes. Alle arealerne i denne godkendelse ligger uden for nitratklasserne, derfor er de generelle harmoniregler tilstrækkelige i forhold til kravene for overfladevand, og der er ikke krav om yderligere vilkår.

Ifølge den indsendte ansøgning viser beregninger, at det generelle harmonikrav er 1,4 DE/ha, og det reelle dyretryk for ansøgt drift er 1,06 DE/ha.

Da det generelle harmonikrav er større end det reelle dyretryk, er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt. Udvaskningsberegningen af N beregnet via Farm-N viser en udvaskning på 66,2 kg N/ha ved maksimalt dyretryk og 64,2 kg N/ha med det reelle dyretryk. Det lavere dyrehold reducerer altså kvælstofudvaskningen med 2 kg N/ha.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal kan det beregnes, om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt.

Udbringningsarealerne ligger i et område, der afvander til et Natura2000-område, som er overbelastet med fosfor. Heraf ligger de 2,7 ha i drænet lavbundsgrunde samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor, hvor der er et afskæringskrav på 0 kg P/ha/år. For de resterende 354,73 ha er der et afskæringskrav på 15,4 kg P/ha/år. I ansøgt drift udsprede der 26,6 kg P/ha, og der fraføres 21,1 kg P/ha, hvilket giver et gennemsnitlig fosforoverskud på alle arealer på 5,5 kg P/ha/år. Afskæringskravet er beregnet til 15,3 kg P/ha/år, og beskyttelsesniveauet for fosfor er derfor overholdt. Der fraføres ca. 3500 kg P mere, end der er nødvendigt for at overholde kravet.

Hjarbæk Fjord ligger indenfor EF-habitatområde nr. 30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk), inden for EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 24 (Hjarbæk Fjord og Simested Fjord), og er desuden inden for det tidligere Viborg Amts særlige beskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde nr. 30 er:

- Kildevælds-vindelsnegl, grøn kølleguldsmed, stor kæruldsmed, bæklampret, flodlampret, stav-sild, stor vandsalamander, damflagermus, odder, spættet sæl, blank seglmos, gul stenbræk, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, * kystlaguner og strandsøer, større lavvandede bugter og vige, rev, enårig vegetation på stenede strandvolde, flerårig vegetation på stenede strande, klinger eller klipper ved kysten, vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, strandenge, * kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden, kalkrige søer og vandhuller med kransnållalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, brunvandede søer og vandhuller, vandløb med vandplanter, våde dværgbusksamfund med klokkelilyng, tørre dværgbusksamfund (heder), enekrat på heder, overdrev eller skrænter, * meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter), * artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn, nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse, hængesæk og andre kærksamfund dannet flydende i vand, plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv, * kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand, rigkær, bøgeskove på morbund uden kristtorn, bøgeskove på muldbund, egeskove og blandskove på mere eller mindre

rig jordbund, stilkegeskove og -krat på mager sur bund, * skovbevoksede tørvemoser, * elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 24 er:

- Rørdrum, sangsvane, engsnarre, klyde, hjejle, taffeland, troldand, hvinand, blishøne.

Viborg Kommune er internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi, da Hjarbæk Fjord er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde.

EF-fuglebeskyttelsesområder er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU. EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Den ydre del af fjernrecipienten, Randers Fjord, har stor international betydning som rasteområde for mange trækkende andefugle. Området er udpeget som EF habitatområde nr. 14, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsarområde nr. 11.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde nr. 14 er:

- Havlampret, flodlampret, stavsild, odder, spættet sæl, mygblomst, sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, * kystlaguner og strandsøer, større lavvandede bugter og vige, enårig vegetation på stenede strandvolde, vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, strandenge, forstrand og begyndende klitdannelser, hvide klitter og vandremiler, * stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), * kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), kystklitter med gråris, kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter, fugtige klitlavninger, * kystklitter med enebær, kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, brunvandede søer og vandhuller, vandløb med vandplanter, tørre dværgbusksamfund (heder), enekrat på heder, overdrev eller skrænter, * meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter), * artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, rigkær, bøgeskove på morbund uden kristtorn, bøgeskove på muldbund, egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund, stilkegeskove og -krat på mager sur bund, * skovbevoksede tørvemoser, * elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 er:

- Pibesvane, sangsvane, klyde, hjejle, fjordterne, havterne, dværgterne, skarv, knopsvane, lysbuget knortegås, gravand, bjergand, ederfugl, sortand, fløjlsand, hvinand og stor skallesluger

Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområdet.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Ingen af udspretningsarealerne ligger indenfor dette område, men ejendommen og udspretningsarealerne ligger i oplandet til Hjarbæk Fjord og Randes fjord.

Beregninger viser, at udvaskningen vil udgøre ca. 6,4 kg N/ha/år, der når til Hjarbæk Fjord og Randes fjord, som gennemsnit for hele udbringningsarealet for hele udbringningsarealet, når mellem 75-100 % af kvælstoffet tilbageholdes. Dette skal ses i forhold til nu-drift hvor udvaskningen udgør ca. 6,2 kg N/ha/år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om N- og P-klasser for det ansøgte udbringningsareal er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for kvælstof og fosfor er overholdt.

Ca. 37,3 ha af udspretningsarealerne ligger i oplandet til EF-habitatområde nr. 30. Tidligere Viborg Amt har vurderet at hvis regionsplanens målsætning for Limfjorden skal opfyldes, bør kvælstofbelastningen fra landbrugsarealer i oplandet til Limfjorden allerhøjst være 14 kg/ha/år. I mere følsomme områder, herunder de internationale beskyttelsesområder, vurderes det, at en yderligere reduktion er nødvendig til ca. 12 kg/ha/år.

Viborg Kommune vurderer, at en tilledning på ca. 6,4 kg N/ha ikke er til hinder for at opnå målsætningen for Limfjorden og ikke vil forringe udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder.

De resterende ca. 320 ha afvander til Randers fjord. I forhold til den samlede udvaskning så blev der (jf. basisanalysen Randers Fjord) i 2005 udledt 4600 tons kvælstof og godt 100 tons fosfor til overfladevand fra det ca. 3250 km² store opland. Den udbragte husdyrgødning vil maksimalt kunne bidrage med under 1 % i forhold til udvaskningen fra samtlige arealer i oplandet. Samtidig vil den samlede påvirkning af vandområdet udgøre ca. 2 tons N/år hvilket svarer til ca. 0,4 % af den samlede nitratpåvirkning af Randes fjord.

Efter Viborg Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke kunne medføre en forøgelse af næringsstofførslen til det internationale beskyttelsesområde i et omfang, der vil kunne svække de arter eller naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for området. På baggrund af ovenstående vurderes det at der ikke er behov for yderligere konsekvensanalyser.

I forhold til fosfor så vurderes det at der kun er en meget lille risiko for overfladetab. Der er kun få af udbringningsarealer der er vandløbsnære, der er bræmmer ned mod vandløbet arealerne er for de fleste udrænede og størstedelen af lavbundsarealerne, er omfattet af okkerklasse I (højt jernindhold der binder fosfor). Det vurderes at der ikke er behov for en yderligere reduktion af de 5,5 kg fosfor der er i overskud, da der kun er en meget lille risiko for at der vil ske overfladetab af fosfor fra udspretningsarealerne.

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at bedriften ikke i sig selv kan påvirke fjordområderne, ej heller i kombination med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning. Ejendommen overholder de generelle landbrugsregler, i sammenhæng med, at det generelle dyretryk pr. ha har været faldende siden 2001 i det tidligere Viborg Amt og i det nuværende Region Midtjylland.

Viborg Kommune vurderer samlet, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Hjarbæk Fjord og Randes Fjord hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en negativ indvirkning på udpegningsgrundlaget for de internationale beskyttelsesområder i fjorden.

Der vurderes, at der ikke er behov for at stille specielle vilkår til beskyttelse i forhold til kvælstof- og fosforbelastning af fjord og hav, da dyreholdets og udspretningsarealernes størrelse er fastlagt.

6.4 KVÆLSTOF TIL GRUNDTVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Håndtering af gødning foregår i form af gylle. For at sikre at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til mindst 9,5 måneder, og husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er derfor opfyldt på ejendommen.

Der skal dog, i forbindelse med udarbejdelsen af mark- og gødningsplan, laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenterer, at der er opbevaringskapacitet frem til 1. april. Dette er for at sikre, at beholderne ikke er fyldte den 1. februar med fare for overløb, hvis udbringning forhindres pga. af vejret og lignende, samt at man bedre har mulighed for at disponere udspretnings-tidspunktet i forhold til afgrødens behov.

Størstedelen af de østlige udspretningsarealer ligger i områder med almindelige drikkevandsinteresser (OD). Resten ligger i områder med begrænsede drikkevandsinteresser, der ligger ingen arealer indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For arealer i områder med almindelige drikkevandsinteresser vurderes de generelle landbrugsregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet.

Det vurderes ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt, samt at udvidelsen ikke vil medføre en øget miljøpåvirkning af det nitratfølsomme område.

Viborg Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for grundvand, da dyreholdets og udspretningsarealernes størrelse er fastlagt. Udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med regionplanens retningslinjer for grundvandsbeskyttelse.

I forhold til udspretning er BAT at tage højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skrånninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugs-mæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte. Det vurderes at bedriften, med de stillede vilkår, lever op til BAT.

6.5 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Viborg Kommune er ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor eller bilag IV-arter på og omkring udbringningsarealerne.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på og omkring udbringningsarealerne. På baggrund af ”Faglig rapport fra DMU nr. 635” fra DMU samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være tale

om følgende arter: Damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus pipistrelflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, løgfrø, vandsalamander og spidssnudet frø.

Af flagermusene er det især damflagermus og vandflagermus der er afhængige af vandkvaliteten i søer og damme. Vandkvaliteten er bestemmende for produktionen af flagermusenes føde, insekter, i vandet. Hvis vandområdet forurenes, bliver insektfaunaen fattigere, og dermed falder dens betydning som producent af føde.

Odderen lever i nærheden af vandløb og søer og lever af fisk og smådyr.

Markfirben findes primært, hvor der er sydvendte skrånninger, som de kan grave deres æg ned i.

Stor vandsalamander, spidssnudet frø og løgfrø - ud over egentlig opfyldning af ynglevandhuller er de alle følsomme overfor bebyggelse i omgivelserne, øget trafik, overgødsning, tilgroning, overskygning, forekomst af fisk samt andehold. De vandhuller, der findes på bedriftens udspretningsarealer, er potentielle ynglevandhuller for stor vandsalamander, spidssnudet frø og løgfrø.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da de vandhuller, der findes på bedriftens udspretningsarealer, er potentielle yngle- og fødesteder for stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø samt damflagermus og vandflagermus, er det vigtigt at sikre vandhullerne som potentielle ynglesteder for disse arter. Det er derfor sat vilkår om bræmmer omkring vandhuller.

Det vurderes, at kun tilførsel af meget store mængder husdyrgødning, som følge af uheld med gylletanke/gylletransport i området, vil kunne have en negativ effekt på odder. Omvendt vurderes det, at lovlig håndtering af husdyrgødning inden for udspretningsområderne ikke vil have nogen effekt på arten.

For resten af småflagermusene samt markfirbenet vurderes det, ud fra kendskabet til deres levevis, at de ikke vil blive påvirket af almindelig landbrugsdrift.

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor NATURA 2000-områder, og at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.

Viborg Kommune vurderer, at driften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle vilkår i forhold til arter med særlige beskyttelseskrav, ud over dem der allerede er stillet.

7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Der er så vidt muligt under de foregående afsnit redegjort for BAT. I dette kapitlet forsøges det at samle de enkelte afsnit i en samlet beskrivelse, herunder medtage forhold der ikke naturligt falder ind under tidligere afsnit.

Der foreligger følgende BAT-redegørelse.

Management:

Den daglige drift af ejendommen drives efter princippet et godt landmandskab, og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest gener for omgivelserne.

Markdriften søges tilrettelagt således, at udvaskningen af næringsstoffer minimeres og overfladisk afstrømning undgås. Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der med faste intervaller gennemgår bedriften. Der er fast dyrlægeaftale.

Medarbejdere uddannes løbende og holdes opdateret med nyeste viden gennem kurser.

Fodersammensætningen og foderstrategi evalueres og tilpasses løbende nyeste viden. Der anvendes flydende vitaminer/mineraler, hvilket sikrer en optimal udnyttelse.

Opbevaring og håndtering af kemikalier sker på forsvarlig vis.

Der tages videst muligt hensyn til naboer ved udspreddning af gylle.

I forhold til egenkontrol føres der logbog på gyllebeholderne, for at sikre at flydelaget lever op til gældende lovgivning. Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år. En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning" samt "Mark og gødningsplaner". Begge dele anvendes til dokumentation af husdyrholdets størrelse og forbrug af gødning. Bedriftens beredskabsplan ajourføres løbende. Fodereffektiviteten i forhold til næringsstofoptag overvåges, og der føres lovpligtig sprøjtejournal.

Foder

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring.

Der er i ansøgningen er der regnet med særlige fodringsmæssige tiltag (type 2 korrektion). Ved en type 2 korrektion beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på bedriften i forhold til fodermængde og fodersammensætning samt antal fravænnede grise og fravænningsvægten. Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

I ansøgningen har man reduceret antallet af gram råprotein pr. FE for årssøerne fra standardforudsætning på 142,8 g/FE til 125 g/FE.

Der anvendes fasefodring på bedriften, for at opnå en bedre udnyttelse af foderet. Ved fasefodring anvendes flere blandinger for bedre, at ramme grisenes aktuelle behov for næringsstoffer i en bestemt periode. Fasefodring til slagtesvin vil sige, at der anvendes to eller flere blandinger i slagtesvineperioden. Fordelene ved fasefodring kan være lavere foderpris, mulighed for brug af skåneblandinger til de mindste grise og reduceret udskillelse af fosfor og kvælstof. Ulemperne ved fasefodring er bl.a. øgede

investeringsomkostninger til foderanlæg, krav til driftslederen om at skifte blanding på det rigtige tidspunkt samt større risiko for fejlforsyning af næringsstoffer som følge af blandeusikkerhed.

Foderet tilsættes fytase, ved at anvende fytase i foderet kan der opnås en bedre fosforudnyttelse og samtidig reduceres udledningen af fosfor via gødningen til miljøet. Fordøjeligheden af fosfor i foderblandinger til svin er ofte lav, hvorved fosfor udskilles via gødningen. Den primære årsag til den lave fordøjelighed er, at op til 80 procent af fosfor i olie/proteinholdige frø og korn er bundet som fytat, hvilket er vanskeligt at fordøje for svin. Det er derfor nødvendigt, at enzymet fytase er tilstede for, at den fytatbundne fosfor bliver tilgængelig for grisen. Foderet har et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Staldindretning

Den nye stald til drægtige søer etableres med delvis spaltegulv og for poltene med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv. I stalden etableres gyllekøling for at sænke ammoniakfordampningen. Gyllekølingen vil reducere ammoniakfordampningen med mellem 20 og 22 %. For at overholde det generelle ammoniakkrav køles gyllen året i mellem 4300 og 4680 timer.

Gyllekøleanlægget er opbygget, så dets driftstid styres af de enkeltes staldanlæggets varmebehov. Det er målet at gyllekøleanlæggets varme skal fortrænge anden, indkøbt energi, i form af fyringsolie, og det er målet at anlægget ikke skal bortskaffe varme til naturen. I den aktuelle situation kan dette mål ikke opfyldes, hvis anlægget kører mere end de angivende timer pr år. Såfremt anlægget skal køre mere må varmen bortskaffes den resterende del af tiden.

Den nye toklimastald etableres med delvis spaltegulv jf. BAT-byggeblad 106.03-52 og de nye løbe-, drægtighedsstald med delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund jf. BAT-byggeblad 106.01-51.

Energibesparende foranstaltninger:

Ejer er opmærksom på, at virksomhedens energikrævende installationer og materiel holdes opdateret ved jævnlig opmærksomhed og relevante eftersyn, så der er fokus på forbruget. Der bruges energisparepære hvor det er muligt og alle lamper rengøres jævnligt. Der bliver automatisk slukning af lyset mellem klokken 22.00 og 07.00 i drægtighedsstalden og mellem 16.00 og 07.00 i farestalden.

I alle staldafsnit renholdes og vedligeholdes ventilationsanlæggene løbende. Efter hvert hold grise vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget. Al ventilation er frekvens og temperaturstyret og med minimumsventilation, dette sikre at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og minimere samtidig el-forbruget.

Korntørring foretages mellem kl. 09.00 og 19.00, hvor der forbruges mindst energi, grundet lavere luftfugtighed. Korntørringsanlægget er mobilt og tilkoblet traktor, derfor bruges der ingen strøm i forbindelse med korntørring. Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Udbringningsarealerne ligger tæt på ejendommen, og kørslen bliver derfor minimal.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vandbesparende foranstaltninger:

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende. Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere). Vandforbruget måles ikke som sådant men tjekkes løbende. Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme ellers tilkaldes service, hvis der er behov for det. Staldafsnittene rengøres efter hvert hold grise.

Opbevaring af husdyrgødning

Med hensyn til bedste tilgængelig teknologi vedr. opbevaring af husdyrgødning, vurderes dette allerede implementeret i kraft af dansk særlovgivning. Bedriften lever således op til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav ved:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske og kemiske påvirkninger.
- lagerne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholdernes bund og vægge er tætte
- der er ingen spjæld, alt gylle overpumpes via dykket indløb
- gyllen omrøres kun umiddelbart inden udbringning
- tre gyllebeholder bliver overdækket med teltoverdækning

Og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Udbringning af husdyrgødning:

Husdyrgødning håndteres og udspredes efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og bekendtgørelse om plantedække, hvor en række af tiltagene fra BREF-dokumentet er indarbejdet.

Dette gælder f.eks.

- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på sort jord og på græsmarker.
- Der køres som hovedregel ikke husdyrgødning på søn- og helligdage.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Maskinstation udbringer gyllen. Gyllen køres ud med gyllevogn med slæbeslanger eller nedfælder og kran. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder og/eller nedfældes i sort jord, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedste Tilgængelige Teknik".

Viborg Kommunes har med udgangspunkt i BAT-notatet (BREF-dokumentet) for svine- og fjerkræbrug vurderet, at bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Management

Til forbedring af den generelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug, er det BAT at udføre alle følgende punkter:

- identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale
- føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne
- have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser
- iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt
- planlægge gødning af markerne korrekt.

Viborg Kommune vurderer ud fra ansøgningen om miljøgodkendelse, og de i denne godkendelse stillede vilkår, lever op til lovens krav om anvendelse af BAT i forhold til management. Der er stillet vilkår bl.a. om dokumentation af reparation og vedligeholdelse af ventilationsanlæg, registrering af forbrug, krav om dokumentation af opbevaringskapacitet, krav om beredskabsplan samt krav om redegørelse for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Foder

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, så er det BAT at mindske udskillelse af næringsstoffer (N og P) i gødning ved effektiv fodring.

Formålet med effektiv fodring er at tilpasse foderet til dyrenes aktuelle behov i forskellige produktionsfaser og derved reducere indholdet af ufordøjet næringsstof i husdyrgødningen. Fodringsmetoder kan omfatte fasefodring, sammensætning af foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer, brug af aminosyre-suppleret foder med lavt proteinindhold og brug af foder suppleret med lavt indhold af fosforfytase eller kost med let fordøjelige uorganiske foderfosfater. Derudover kan brugen af visse fodertilsætninger, såsom enzymer forhøje fodereffektiviteten og derved forbedre tilbageholdelsen af næringsstoffer og følgelig mindske mængden af næringsstoffer i gødningen.

Det vurderes at reduktion til de 125 gram råprotein pr. FE ligger på den nedre grænse, men er opnåelig for årssøer. Type 2 korrektionen for det ansøgte indhold giver 0,84, det vil sige korrektionen giver en ammoniakreduktion på 24 % af ammoniakemissionen fra alle årssøer. Indhold af FE pr. årssø, antal fravænnede grise, fravænningsvægt og korrektion af kvælstofindholdet i husdyrgødning beregnes

ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2005/2006. Se bilag 6 for yderligere beregninger.

På den baggrund er der stillet vilkår til korrektionsfaktoren af type 2 foderkorrektionen for samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe på hele bedriften. Der er endvidere stillet vilkår om at der skal anvendes fasefodring på bedriften og foderet skal indeholde fytase samt at fosforindholdet skal ligge indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder.

Viborg Kommune vurderer, at bedriften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til fodring beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Staldindretning

I forhold til staldindretning er BAT reducere ammoniakemissioner til luften som udgangspunkt nogle eller alle af de følgende principper:

- reducere af emitterende gødningsoverflader
- fjernelse af gødningen til en ekstern gyllebeholder
- anvendelse af yderligere behandling, såsom beluftning for at opnå bevægelse i væsken
- afkøling af gødningsoverflade
- brug af overflader (for eksempel spalter eller gødningskanaler) som er glatte og nemme at rengøre.

Den nye toklimastald etableres med delvis spaltegulv jf. BAT-byggeblad 106.03-52 og de nye løbe-, drægtighedsstald med delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund jf. BAT-byggeblad 106.01-51.

Staldene indrettes med delvis spaltegulv, hvorved ammoniakfordampningen nedsættes. Det bemærkes i den forbindelse, at delvis spaltegulv efter Viborg Kommunes opfattelse må anses for bedste tilgængelige teknologi.

Staldene indrettes desuden med gyllekøling. Det vurderes at det ikke ville være BAT at stille krav til en øget driftstid af gyllekøleanlægget, idet dette vil betyde et øget elforbrug til køling. En teknik er ikke BAT såfremt det generer et andet miljøproblem, i dette tilfælde en øget CO₂ belastning, hvis der produceres mere varme end der kan aftages.

For de eksisterende stalde vurderes det at det ikke er proportionalitet at kræve anvendelse af BAT for disse stalde. Der stilles dog vilkår om at alle staldene skal leve op til bedste tilgængelige staldsystem senest ved næste gennemgribende reovering af inventaret.

Viborg Kommune vurderer at staldindretningen lever op til BAT-kravene beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Forbrug af vand og energi

Indenfor kvægproduktion bruges vand til rengøringsaktiviteter og til vanding af dyrene. Reduktionen af dyrenes vandforbrug betragtes ikke som værende praktisk. Det vil variere i overensstemmelse med deres kost, og på trods af at nogle produktionsstrategier indeholder begrænset adgang til vand, betragtes permanent adgang til vand generelt som et krav og mht. drikkesystemer er der ikke tilstrækkelige data til at nå en BAT-konklusion.

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende:

- rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere
- udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- detektering og reparation af lækager.

BAT for svin er at reducere energiforbrug ved at anvende godt landmandskab, begyndende med udformningen af staldene, og ved hensigtsmæssig betjening og tilstrækkelig vedligeholdelse af stalden og udstyret.

BAT for svinestalde er at reducere energiforbruget ved at gøre alt det følgende:

- anvendelse af naturlig ventilation
- anvendelse af lavenergibelysning

Viborg Kommune vurderer ud fra ansøgningen om miljøgodkendelse og de i denne godkendelse stillede vilkår, lever op til lovens krav om anvendelse af BAT i forhold til forbrug af vand og energi, beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Der er stillet vilkår om bl.a. dokumentation af reparations- og vedligeholdelse af ventilationsanlæg, registrering af forbrug samt krav til redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpepestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpepestoffer

Opbevaring af husdyrgødning.

Det er BAT at udforme lagringsfaciliteterne for husdyrgødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres. For gødningsstakke, der altid er placeret på samme sted i anlægget er det BAT at:

- anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske, og
- placere enhver nyopførelse af gødningslagerarealer, hvor der er mindst mulig chance for, at de kan forårsage gener over for receptorer, der er følsomme over for lugt, idet der tages hensyn til afstanden til receptorerne og den fremherskende vindretning.

BAT vedrørende lagring af svinegylle i en beton- eller stålbeholder omfatter alle følgende punkter:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- dobbelte ventiler bruges til alle ventiludgange fra lageret
- gyllen røres kun lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken

Det er BAT at dække gyllebeholderne ved at bruge et af følgende:

- et fast låg, tag eller en teltstruktur, eller
- et flydelag, såsom snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA) eller ekspanderet polystyren (EPS).

Alle disse typer dække anvendes, men de har deres tekniske og driftsmæssige begrænsninger. Dette betyder, at beslutningen om hvilket type dække, der foretrækkes, kun kan tages fra sag til sag.

Behandling af gødning forud for eller i stedet for spredning af gylle kan udføres af følgende årsager:

1. for at udvinde overskydende energi (biogas) i gødningen
2. for at mindske lugtmissioner under lagring og/eller spredning
3. for at mindske kvælstofindholdet af gødningen med henblik på at forhindre mulig forurening af jord og overfladevand som et resultat af spredning af gylle og for at reducere lugten.
4. for at muliggøre enkel og sikker transport af gyllen til fjerne egne eller når den skal anvendes i andre processer.

Der anvendes et antal behandlingssystemer til gødning, uanset at flertallet af bedrifterne i EU kan forvalte gødningen uden megen brug af de teknikker, der er opført nedenfor. Anvendte teknikker til behandlingen på bedriften af kvæggødning:

- mekanisk adskillelse
- beluftning af gylle/flydende husdyrgødning
- biologisk behandling af svinegylle
- kompostering af fast gødning
- kompostering af fjerkrægødning med fyrrebark
- anaerob behandling af gødning
- anaerobe laguner
- fordampning og tørring af svinegylle
- forbrænding af gødning fra slagtekyllinger
- anvendelse af tilsætningsstoffer i gødningen

Generelt er behandling af gødning på bedriften kun BAT med visse betingelser (dvs. er BAT med betingelser). Betingelserne for gødningsbehandling på bedriften, som bestemmer, om en teknik er BAT, vedrører betingelser såsom landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til 9,5 måneder, så BAT-krav er derfor opfyldt på ejendommen.

Ved overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen efterleves de fleste BAT krav vedrørende lagring af flydende husdyrgødning. I den aktuelle sag vurderes det, at det er BAT at dække gyllebeholderne ved hhv. at bruge et naturligt flydelag og fast overdækning.

Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere behandling af gødning forud for eller i stedet for spredning af gylle, da der er tilstrækkeligt med udspretningsareal i bedriftens nærhed til at sprede den flydende husdyrgødning.

Viborg Kommune vurderer ud fra ansøgningen om miljøgodkendelse og de i denne godkendelse stillede vilkår om udkørsel af dybstrøelse, krav til opbevaringskapacitet, registrering af årlig inspektion og evt. reparation af beholdere, lever op til lovens krav om anvendelse af BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning, beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Udbringning.

Det er BAT at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav (kvælstof og fosfor, samt mineraltilførslen fra afgrøden til jorden fra gødskningen). Der findes forskellige værktøjer til at afbalancere den samlede næringsoptagelse fra jorden og vegetationen med gødningens samlede næringsydelse, såsom en jordnæringsbalance eller ved at taksere antallet af dyr til de disponible marker.

Det er BAT at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det er BAT at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:

- ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er:
 - vandmættet
 - oversvømmet
 - frossen
 - snedækket
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
- at sprede gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.

Det er BAT at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:

- at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og
- at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene.

Gødning kan behandles for at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende egne og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

Til forbedring af den generelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug, er det BAT at planlægge gødning af markerne korrekt. For at sikre dette skal der, i forbindelse med udarbejdelsen af mark- og gødningsplanen, laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenterer, at der er opbevaringskapacitet frem til 1. april. Dette er for at sikre, at beholderne ikke er fyldte den 1. februar med fare for overløb, hvis udbringning forhindres pga. af vejret og lignende, samt at ansøger bedre har mulighed for at disponere udspretningsstidspunktet i forhold til afgrødens behov.

BAT-kravene anses for opfyldt ved overholdelse af reglerne i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, husdyrgødningsbekendtgørelsen, vandløbsloven samt målene for godt landmandskab samt ved anvendelse af nedfældning og udbringes med slæbeslanger.

Viborg Kommune vurderer ud fra ansøgningen om miljøgodkendelse, og de i denne godkendelse stillede vilkår om opbevaringskapacitet frem til 1. april samt forbud om udspretning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækkede arealer, lever op til lovens krav om anvendelse af BAT i for-

hold til udspredning af husdyrgødning som beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Viborg Kommune vurderer samlet, at bedriften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til de afledte forhold beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Bedriften skal dog i forbindelse med de regelmæssige tilsyn kunne redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang der er sket udskiftning af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

48. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, på forlangende kunne redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
49. Staldene skal leve op til bedste tilgængelige staldsystem senest ved næste gennemgribende renovering af inventaret.

8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

8.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

Ifølge Dansk Svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme. Der bliver etableret vakuumsystem til håndtering af gylle i de nye stalde. Hvor ofte ”hyppig fjernelse” er, er ikke nærmere defineret i BREF. I staldene udsluses gyllen ca. hver 2. uge.

Endvidere findes der 3 BAT-byggeblade:

- Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft

Luftvaskeren med syre er så dyr at etablere, at det vurderes ikke at være proportionalt med miljøgevinsten. Den nye toklimastald etableres med delvist spaltegulv BAT-byggeblad To-klimastald med delvist spaltegulv 106.03-52.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I det ansøgte projekt fodres der med mindre råprotein, gyllen køles og vælges delvist spaltegulv samt overdækning på tanke. Mergevinsten ved at rense luften og/eller ved at forsure gyllen står ikke mål med omkostningerne, idet omkostninger de sidste kg N vi koste uforholdsmæssigt megen energi at fjerne. Viborg Kommune vurderer samlet set ikke, at der kan opsættes væsentlige alternativer som kan sammenlignes eller vurderes som værende bedre end det ansøgte projekt.

8.2 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alternativ til gennemførelse af det ansøgte projekt er forsættelse af produktionen i de nuværende driftsbygninger, eventuelt vil der blive ansøgt om mindre udvidelser på bedriftens anden ejendom. Dette vil medføre et større ressourceforbrug med øget miljøpåvirkning til følge.

Opførelse af de nye stalde vil give mulighed for anvendelse af ny teknologi, bedre driftsledelse, nye tekniske installationer, større mulighed for tilpasning og styring af fodring. Dette giver en bedre udnyttelse af de ressourcer, der anvendes til produktionen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Vinkelvej 143 og 160 (vest) ikke påvirker lokalområdet væsentligt i negativ retning. Det er kommunens vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger har oplyst at der i forbindelse med ophør vil blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at aflevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet. Den sidste del vil blive fjernet med slamsluger. Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen. Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren. Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug. Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at de nævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare. Vinkelvej 160 (vest) er et anlæg som oprindeligt blev opført uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, derfor stilles der vilkår om at gyllebeholdere, stalde mm. skal fjernes fra Vinkelvej 160 (vest) når de ikke længere er i drift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol.

50. Ved ophør af dyreholdet skal stalde, gyllekanaler, fodersilo mm tømmes og rengøres.

51. Gyllebeholdere, stalde mm. skal fjernes fra Vinkelvej 160 (vest) når de ikke længere er i drift.

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger har oplyst, at der udarbejdes en årlig opgørelse af husdyrholdets størrelse i forbindelse med udarbejdelse af gødningsplaner og -regnskab. Samtidig udarbejdes opgørelse af ejendommens affaldsmængder og registrering af foderforbrug i produktionen.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar, -kopper eller -ventiler m.m. for lækager.

Miljømæssige foranstaltninger:

- Logbog over flydelag på beholdere uden fast overdækning.

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug
- Forbrug af dieselolie

Derudover udarbejdes der årligt et gødningsregnskab samt en gødningsplan i samråd med planteavlskonsulent. Der føres enhedsfoderkontrol på produktionen, og foderet analyseres jævnligt. Foderet sammensættes og optimeres løbende i samråd med svinefodringskonsulent.

Ansøger holdes ajour med gældende lovgivning, så frekvensen på differentieret tilsyn forlænges.

Der beskrives arbejdsgange og fremgangsmåder, der kan medvirke til at forhindre væsentlige miljøpåvirkninger og gener for omgivelserne, herunder arbejdsgange, der sikrer overholdelse af regler vedr. gødningsopbevaring, hensigtsmæssig håndtering og rensning af sprøjteudstyr samt lugt-, støj- og støv-reducerende tiltag i den daglige drift.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vilkår om egenkontrol har til formål, at sikre en løbende og systematisk registrering, der giver bedst muligt grundlag for overblik over produktionsforholdene. Derudover kan registreringen fungere som dokumentation for overholdelse af bestemte konkrete vilkår for husdyrbrugets indretning og drift kan vurderes, når der føres tilsyn med husdyrbruget. Det vurderes, at de stillede vilkår i tilstrækkeligt omfang vil sikre en mere optimal kontrol af bedriften.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

52. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtningsaftaler m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

53. I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal slagterifregninger, svineflytninger, opgørelser fra destruktionsanstalt eller lignende for hele den animalske produktion på bedriften, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

11 SAMLET KONKLUSION

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Viborg Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har Viborg Kommune vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Viborg Kommunes opfattelse, at:

- Ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- De kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes.
- At udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betraget ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter.
- Produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - Nabobeboelser
 - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
 - Overfladevand
 - Nitratfølsomme indvindingsområder
 - Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder ændringerne afskæringskriterierne (lovens beskyttelsesniveau), og derfor meddeler Viborg Kommune miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

12 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

12.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Virksomheden må i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 12 ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune. Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til lovens § 12, stk. 3 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de stillede vilkår, der er nævnt i godkendelsen frem til den 4. november 2009.

Den første regelmæssige revurdering af godkendelsen af virksomheden skal foretages, når der er forløbet 8 år, efter at virksomheden er godkendt første gang. Tilsynsmyndigheden skal herefter tage godkendelsen op til revurdering mindst hvert 10. år og om nødvendigt ændre vilkårene ved påbud efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 41.

I tilfælde af at afgørelsen påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er meddelt. Vilklårene kan dog i henhold til Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 53, stk. 2, til enhver tid ændres for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 71 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. altid være adgang for de personer, der af Viborg Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

12.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer, samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Viborg Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er inden 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Viborg Kommune i hænde senest den 2. december 2009 før kontortids ophør.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Fristen er 6 måneder, fra godkendelsen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne godkendelse.

12.3 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

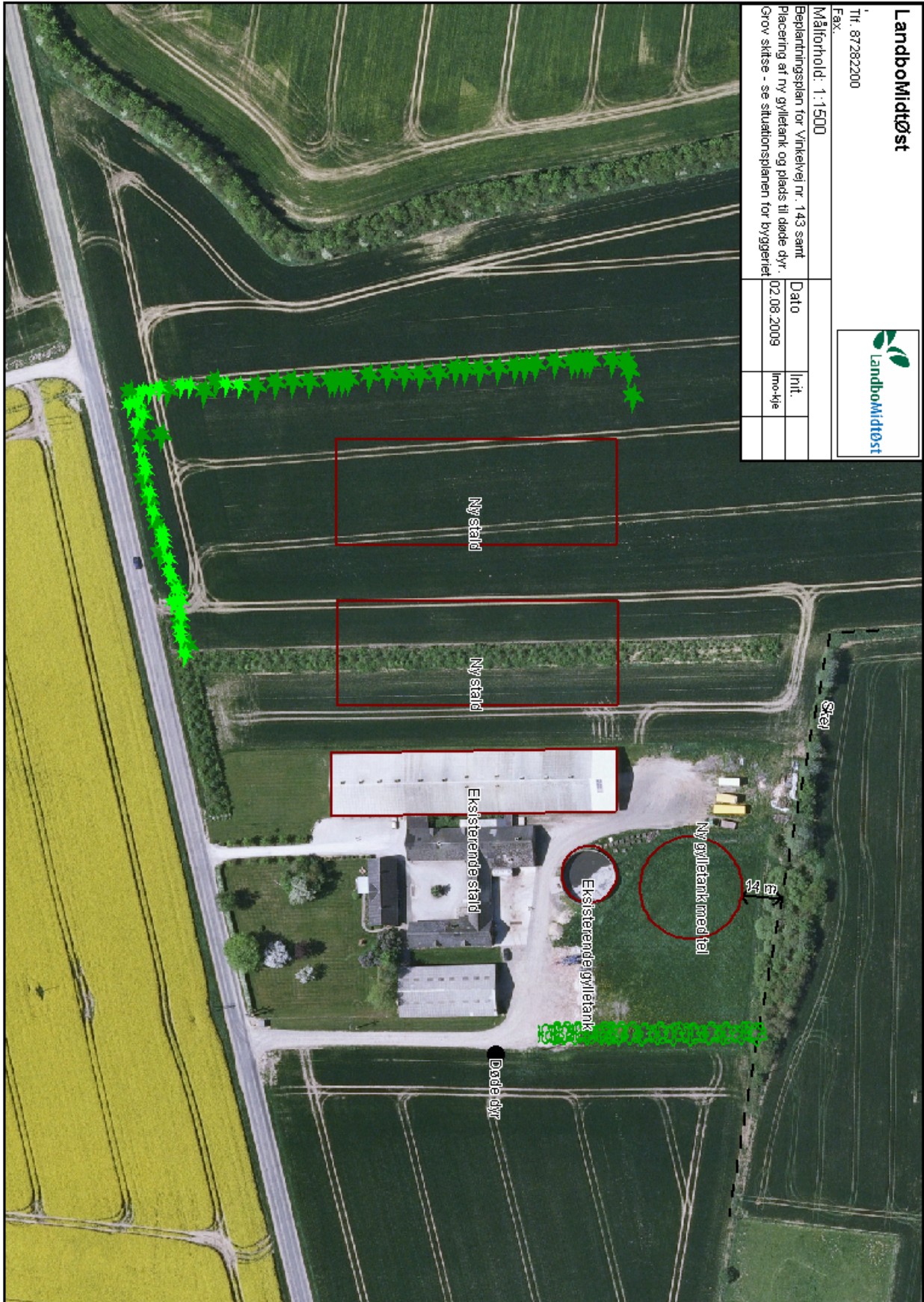
Kopi af godkendelsen er sendt til:

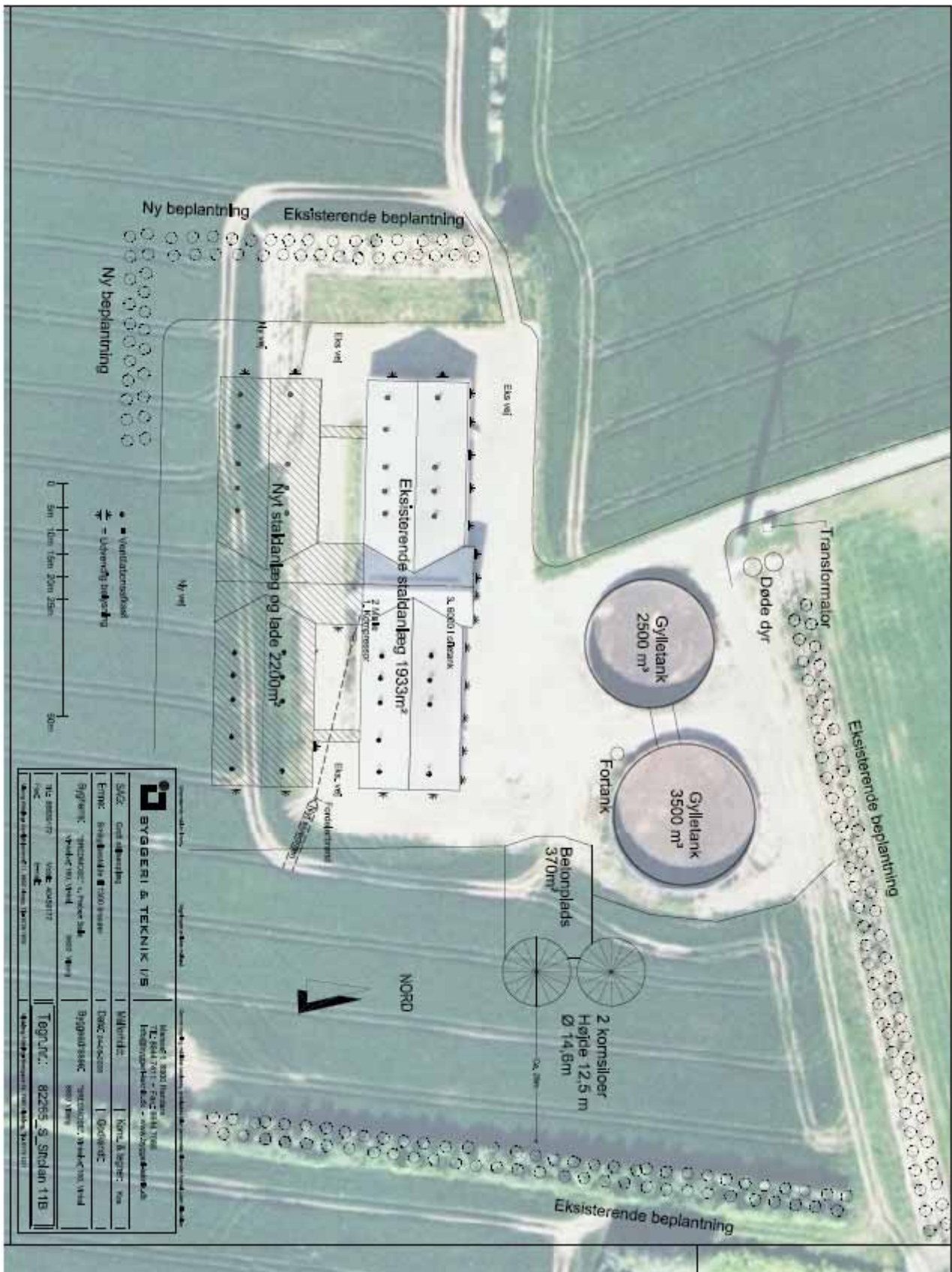
- Naboer
- Gåsekær Økologi AsP, Vinkelvej 160, 8800 Viborg
- Svend Kuhr Lajer, Vigstrupvej 28 + 31, 8800 Viborg
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1,8270 Højbjerg. (midt@sst.dk)
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. (post@rin.mim.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. (ae@aeraadet.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Arbejdstilsynet, Skive, Postboks 1228, 0900 København C (at@at.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (ajj-7600@webspeed.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140. København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)

13 BILAG

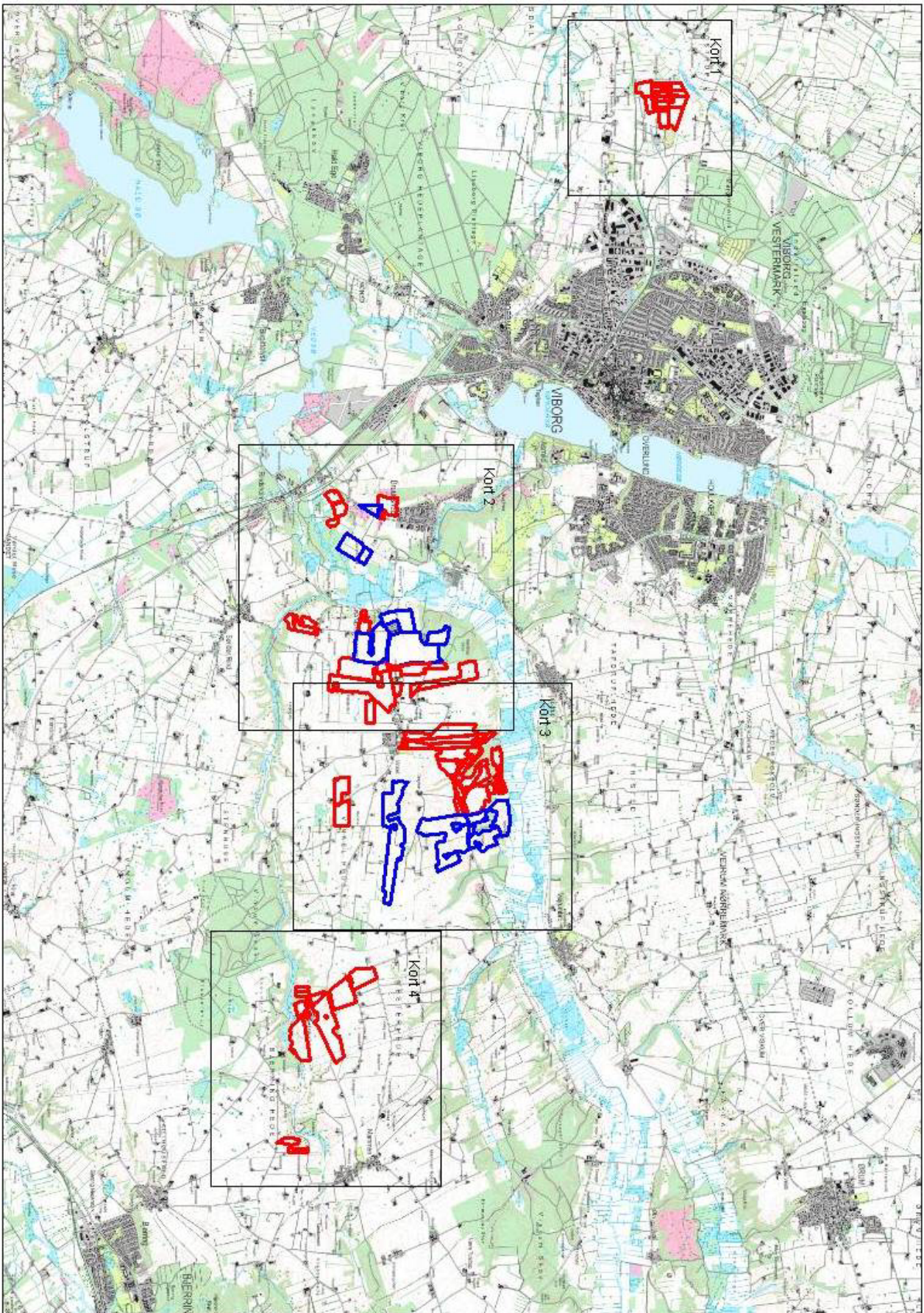
13.1 BILAG 1. SITUATIONSPLAN

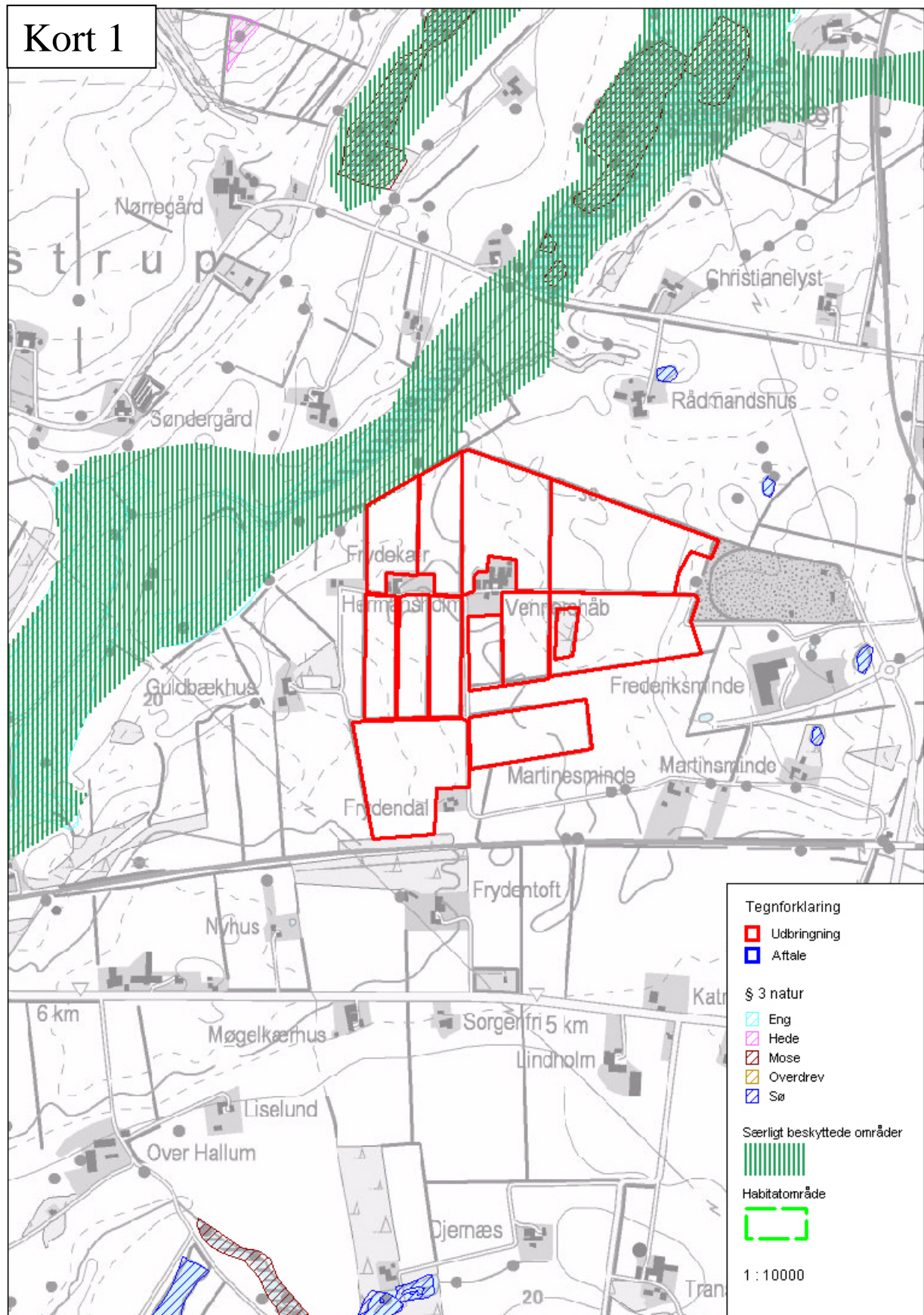

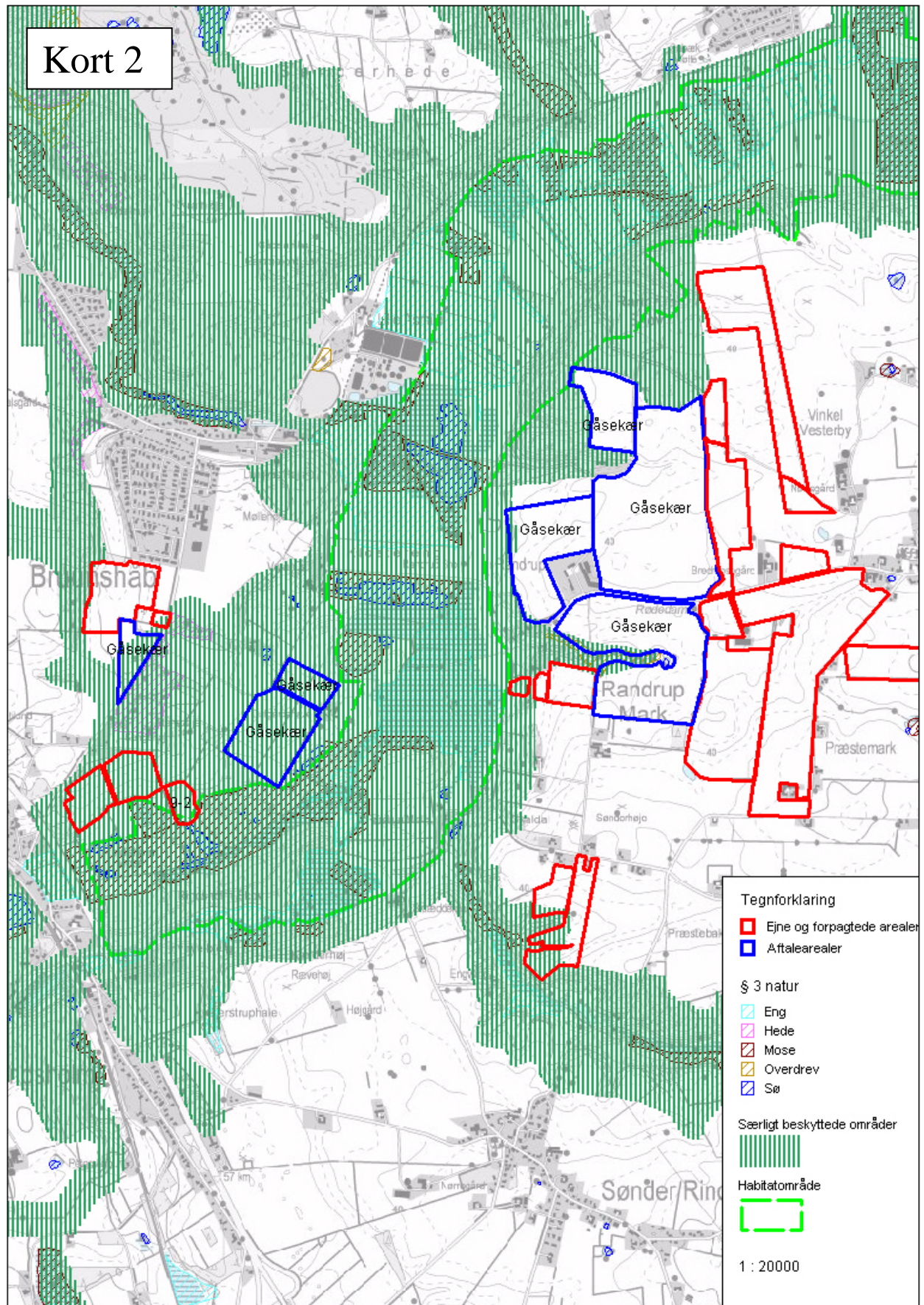

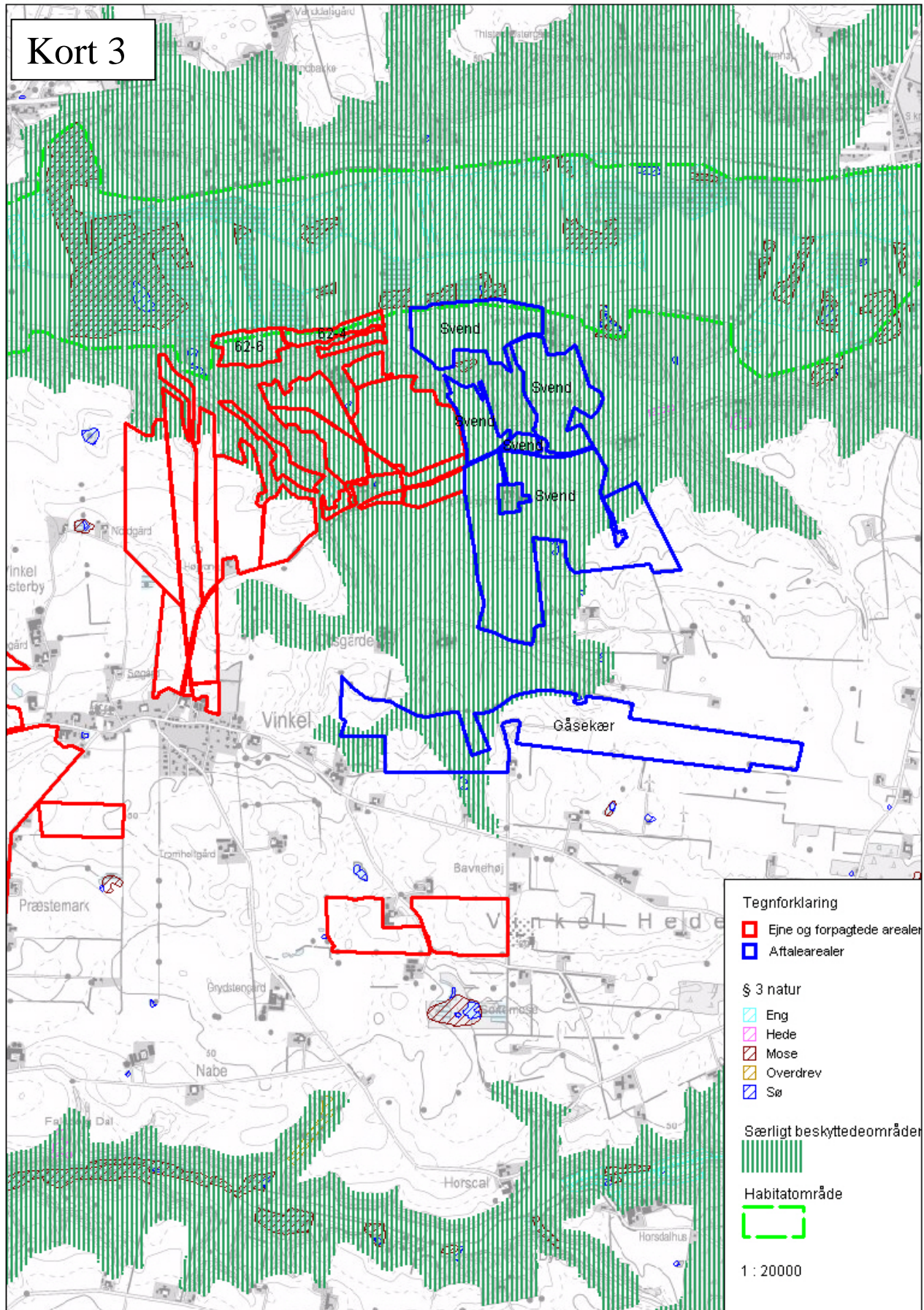

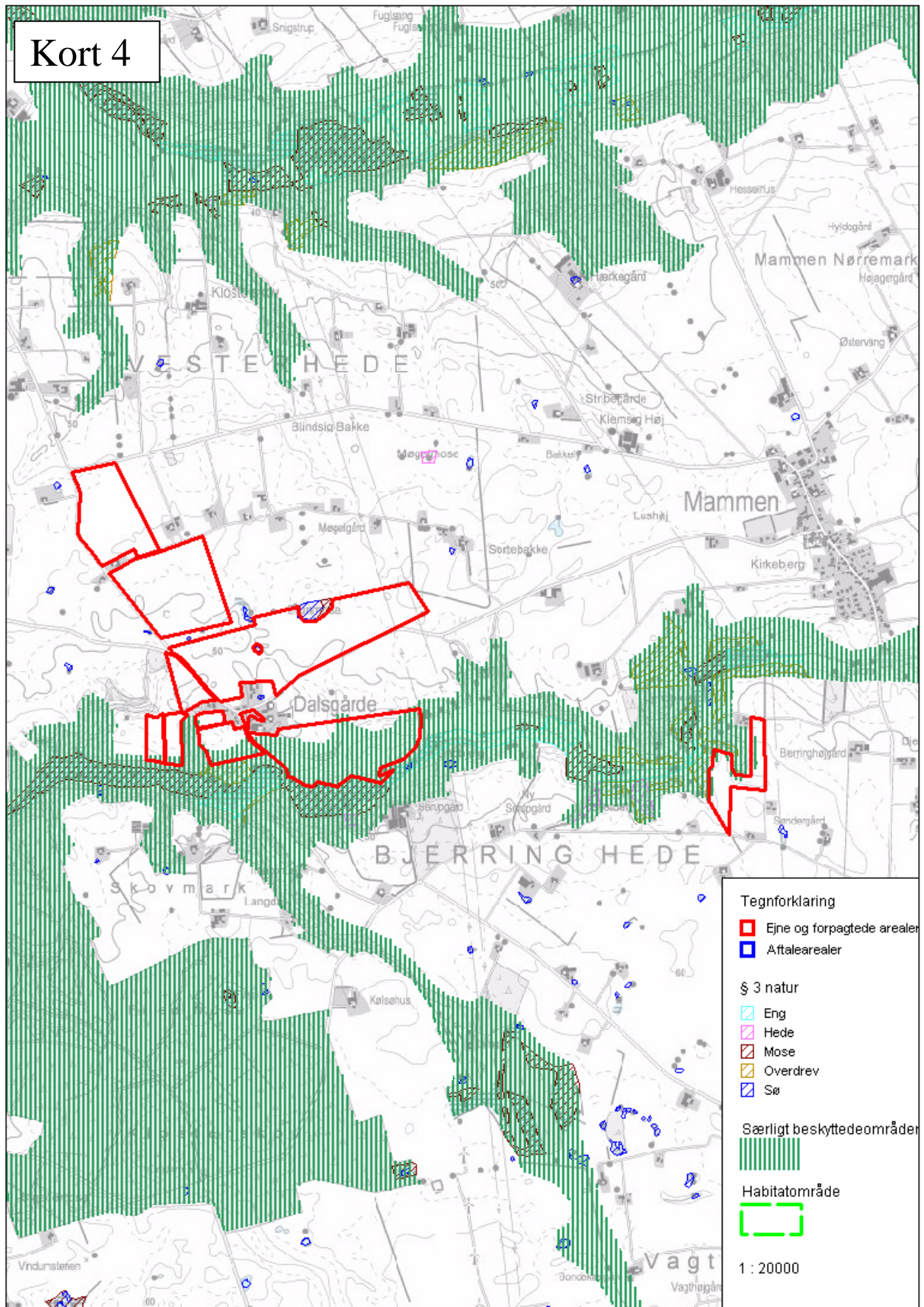
13.2 BILAG 2. UDBRINGNINGSSAREALER

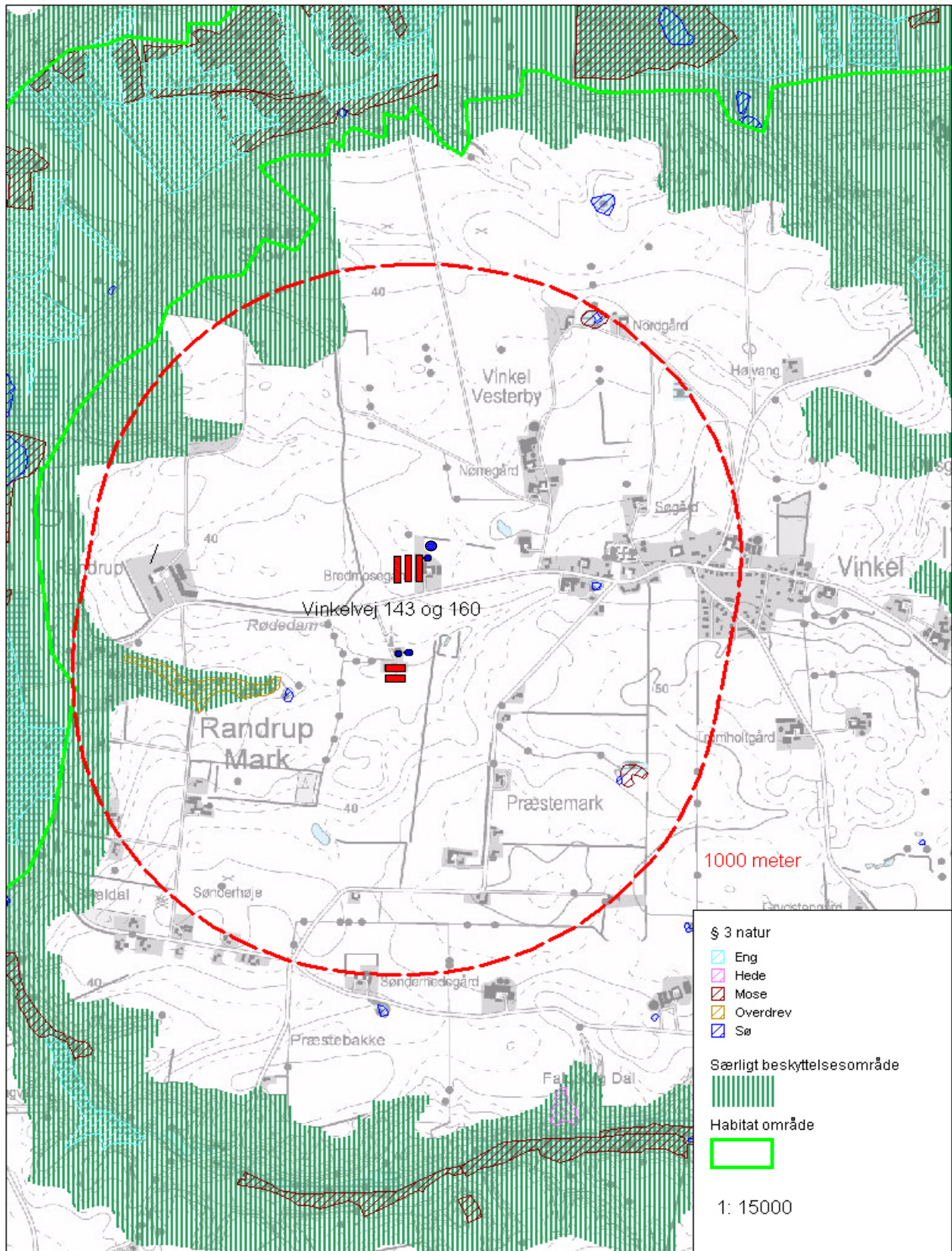

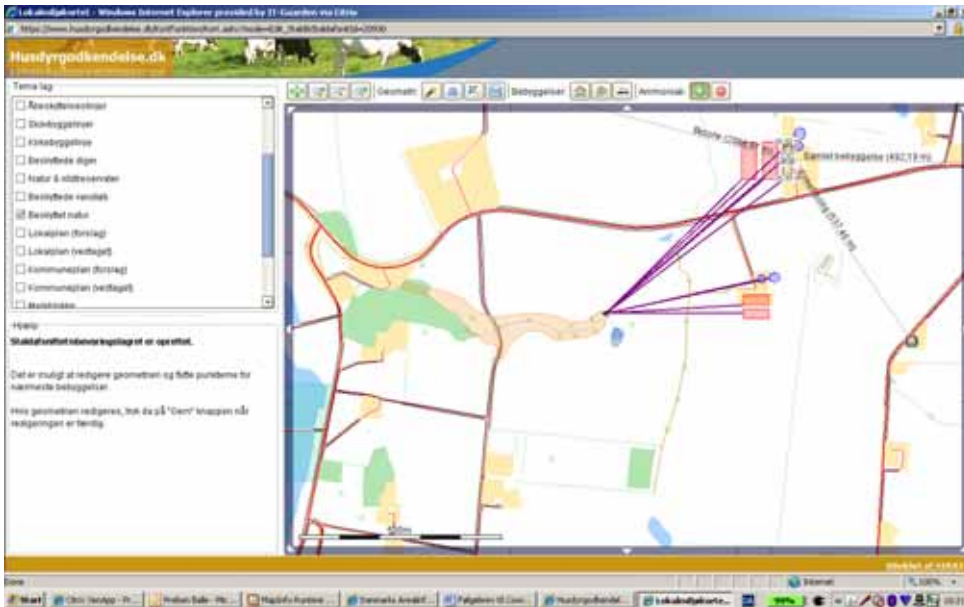

13.3 BILAG 3. NATUR

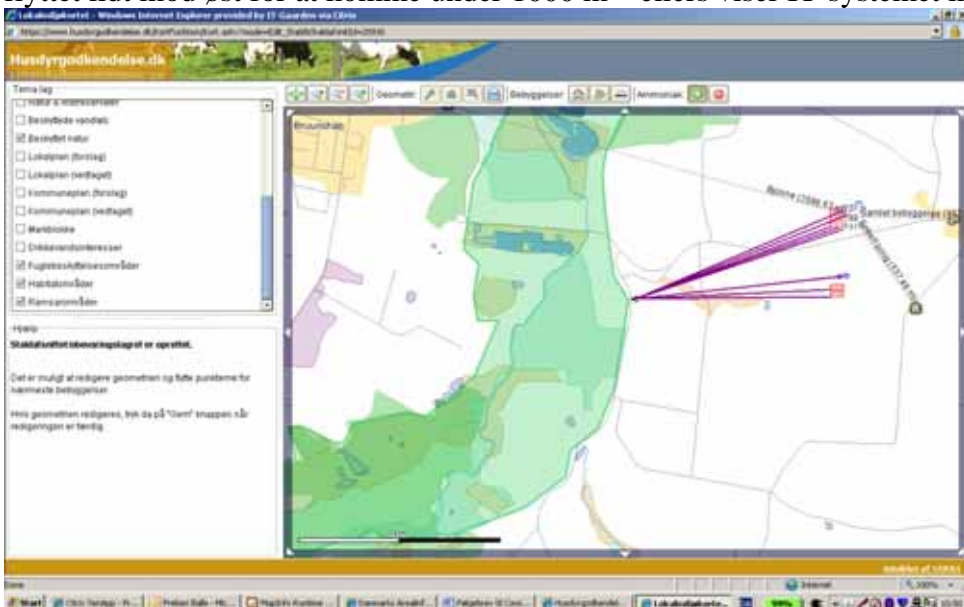

13.4 BILAG 4. AMMONIAKDEPOSITIONSBEREGNING

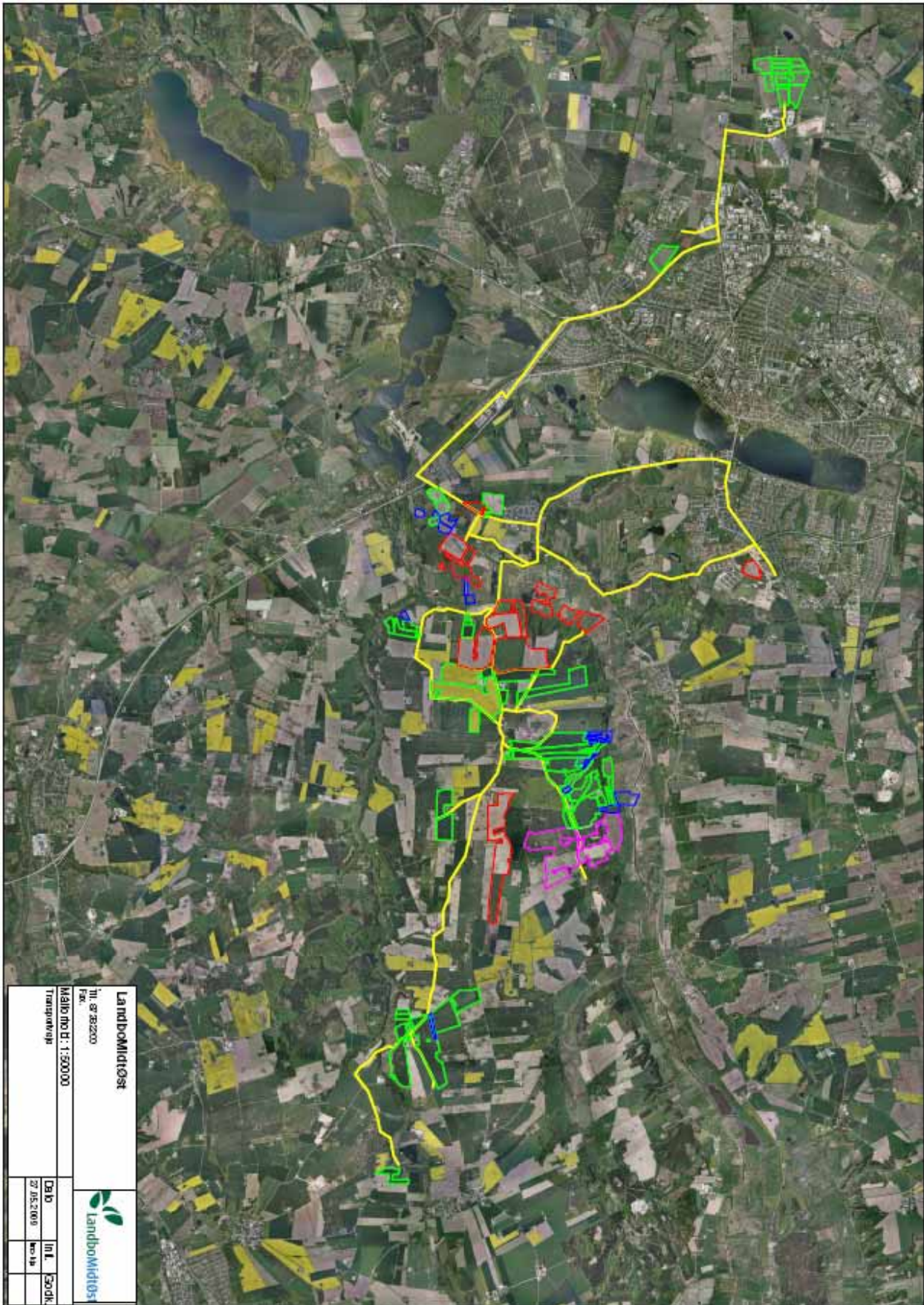
Ammoniakdepositionsberegning i § 3 beskyttet overdrev

Ammoniakdepositionsberegning i nærmeste §3 natur i habitatområdet. Af praktiske grunde er punktet flyttet lidt mod øst for at komme under 1000 m – ellers viser IT-systemet ikke resultatet.

13.5 BILAG 5. TRANSPORT

13.6 BILAG 6. FORUDSÆTNINGER FOR TYPE 2 KORREKTIONER

Kravet om reduktion af NH₃ tab fra stald og lager kan opfyldes ved at indføre fodertiltag, den såkaldte type 2 korrektion. Ved en type 2 korrektion beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på bedriften i forhold til fodermængde og fodersammensætning samt antal fravænnede grise og fravænningsvægten. Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Foderkorrektionerne skal foretages i forhold til formlerne i 2005/2006. Det skal bemærkes at ved senere kontrol kan korrektionsfaktorer oplyst i forbindelse med gødningsregnskaberne være baseret på andre og nyere formler. Det vil dog være muligt at få oplyst de forskellige værdier, således korrektionsformlen ved kontrol af miljøgodkendelsen kan beregnes ud fra 2005/2006 formelen.

Korrektionsfaktoren kan beregnes ved hjælp af formelen for kvælstof, Plantedirektoratet 2005/2006, ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise og fravænningsvægt:

Type 2 korrektion for årssøer = $\left(\frac{((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6.250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst})}{27,2} \right)$

Såfremt der kun anvendes foderblandinger deklareret med FE_{sv}, sættes FE lig FE_{sv}. Såfremt der anvendes foderblandinger deklareret med både FE_{sv} og FE_{dr} anvendes følgende:

FE pr. årssø beregnes som summen af FE_{sv} og FE_{dr}, og g råprotein pr. FE beregnes som et vægtet gennemsnit af de anvendte foderblandingers råproteinindhold $(g \text{ råprotein pr. FE}_{sv} \times FE_{sv} \text{ pr. årssø} + g \text{ råprotein pr. FE}_{dr} \times FE_{dr} \text{ pr. årssø}) / (FE_{sv} + FE_{dr})$.

I ansøgningen er dette opnået på følgende måde:

- FE pr. årssø = 1.442 FE pr årssø, standard tal (2005/2006)
- 125 gram råprotein pr FE, oplysning fra ansøgning
- 24,6 grise pr årssø, standard tal (2005/2006)
- Fravænningsvægt på 7,2 kg (2005/2006)

Type 2 korrektion = $\left(\frac{((1.442 * 125)/6.250) - 1,5 - (24,6 * 7,2 * 0,024)}{27,2} \right) = 0,847$

For svin regner man med en reduktionsfaktor på 1,5 hvilket giver et samlet ammoniakemissionens reduktion på $(1-0,847) * 1,5 = 23 \%$.